

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**
INDEPENDENT RESEARCH
FUND DENMARK

ÅRSRAPPORT 2025

Redaktion
Karen Marie B. Vølund

Foto
Adobe Stock,
Claus Lillevang og
Lone Rasmussen

Design & layout
Kornmaaler grafisk design

1

NØGLETAL 2025

2

FORPERSONENS BERETNING 2025

4

UDDELINGER I 2025

6

FORSKNINGSKONFERENCE 2025

10

ÅRETS ORIGINALE IDÉ

26

FONDEN I TAL

50

BESTYRELSEN

52

FAGLIGE RÅD

56

TEMATISKE UDVALG

DANMARKS FRIE FORSKNINGSFOND

UDBYDER midler i fri konkurrence for at fremme originale, forskerdrevne idéer i dansk forskning.

RÅDGIVER uddannelses- og forskningsministeren, regeringen og Folketinget.

FINANSIEREDE forskerinitierede og banebrydende forskningsidéer for 2,1 mia. kr. i 2025.

UDDELTE heraf ca. 783 mio. kr. i 2025 til politisk fastsatte temaer bl.a. "Styrket klinisk og uafhængig forskning" og "Grøn forskning".

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**
INDEPENDENT RESEARCH
FUND DENMARK

**Antal
bevillinger**

525

**Bevilget
beløb**

2,1 mia. kr.

**Antal
ansøgninger**

4.553

**Ansøgt
beløb**

19,4 mia. kr.

**Succesrate,
ansøgninger**

12%

**Succesrate,
beløb**

11%

FRI FORSKNING ER FUNDAMENTET: 525 NYE IDÉER STØTTET I 2025

Danmarks Frie Forskningsfond arbejder for at fremme kvalitet, nybrud og uafhængighed i dansk forskning. I 2025 har fonden støttet 525 nye idéer for i alt 2,1 milliarder kroner. Alle disse idéer udspringer af forskernes nysgerrighed og faglige ambitioner. Netop de uafhængige, forskerinitierede idéer er afgørende, både for forskningen og for samfundets evne til at tilpasse sig og trives i en verden i hastig bevægelse. Uden friheden til at kunne udforske risikerer vi kun at finde det, vi på forhånd har planlagt at lede efter. Fri, bottom-updrevet forskning på tværs af alle videnskabelige områder, fra humaniora til de tekniske videnskaber, er en forudsætning.

TILLID TIL IDÉER

I efteråret bød vi derfor i fonden regeringens ”Strategiske prioriteter for forskning og innovation 2026-2029” velkommen. Den afspejler centrale, flerårige prioriteringer inden for grøn omstilling, sikkerhed og life science, men også den grundlagsskabende forskerinitierede forskning inden for alle videnskabelige hovedområder.

Forskningsreserven for 2026 omfatter også målrettede midler til uafhængig forskning, herunder Sapere Aude-programmet, som støtter særligt talentfulde forskere, Inge Lehmann-programmet, der

fremmer diversitet, samt øgede bevillinger til fondens øvrige virkemidler og nye og velkendte politisk fastsatte temaer. Jeg ser disse som et klart udtryk for tillid til forskernes egne idéer og til princippet om, at uafhængig forskning er uundværlig. Uden den mister vi evnen til at skabe det uforudsete: de erkendelser og gennembrud, som senere kan danne grundlag for helt nye forskningsfelter og industrier.

FORSKNINGENS BETYDNING - I DANMARK OG VERDEN

Uafhængig forskning er i sin natur international. Den udvikler sig gennem samarbejde - nordisk, europæisk og globalt. Vi er godt i gang med styrke og etablere samarbejder i regi af Horizon-programmerne, NordForsk og sammen med andre gode samarbejdspartnere. Samtidig kan vi se, at halvdelen af fondens Sapere Aude-bevillingshavere 2025 har baggrund uden for Danmark, hvilket tydeligt viser, hvor meget dansk forskning vinder ved åbenhed. Dansk forskning ville ganske enkelt ikke være den samme uden udveksling med vores omverden.

Det var en fornøjelse at bidrage til et vellykket dansk formandskab for EU i andet halvår af 2025, hvor fonden blandt andet medvirkede til en konference om erfaringer

med implementeringen af principperne bag Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA). I den forbindelse blev det annonceret, at der er etableret et dansk CoARA National Chapter, som DFF er co-chair for sammen med Villum Fonden og Aalborg Universitet. Arbejdet med fondens bedømmelsesprocesser og CV-skabelon har i 2025 for alvor manifesteret sig, og det fortsætter i 2026 med blandt andet biastræning og reviderede vurderingskriterier, der afspejler CoARA-principperne og fondens formål.

Uden friheden til at kunne udforske risikerer vi kun at finde det, vi på forhånd har planlagt at lede efter.

Den frie forsknings rolle i en verden i hastig forandring er ikke blevet mindre central i løbet af 2025. Fri forskning bidrager væsentligt til et robust og modstandsdygtigt samfund. Det var derfor tema for DFF-Forskningskonferencen 2025, hvor det blev understreget, at en god og sikker fremtid både afhænger af investeringer i centrale områder som grøn teknologi,

kunstig intelligens og life science og af grundlæggende investeringer i den frie forskning.

PRES OG PRIORITERING

Over en årrække har fonden oplevet en markant stigning i antallet af ansøgninger, og 2025 var endnu et rekordår med et meget højt ansøgningstal og skærpet konkurrence. Det betyder desværre, at mange projekter af høj kvalitet må afvises. Det vedvarende pres har været baggrunden for et længerevarende arbejde med at justere fondens lovgrundlag.

Den nye lov blev vedtaget i slutningen af 2025 og giver bedre muligheder for at sikre en mere bæredygtig ansøgningsproces. Blandt andet kan fonden fremover begrænse, hvor mange ansøgninger den enkelte forsker kan indsende, og hvor mange aktive bevillinger man kan have. Vi sætter i fonden stor pris på, at der med lovændringen fra politisk side er taget hånd om disse behov. Forhåbentlig vil lovændringen også betyde, at der i forskersamfundet vil blive brugt lidt mindre tid på ansøgninger, som ikke har mulighed for at opnå bevilling og mere tid på forskningen.

Samtidig arbejder fondens sekretariat fortsat med stor faglighed og effektivitet, fra juni 2025 med

bedre rammer i WoodHub, statens nye kontorknudepunkt i Odense. Sekretariatet påvirkes samtidig af de krav, som det statslige arbejdsprogram stiller. På den baggrund har bestyrelsen besluttet at prioritere fondens ressourcer skarpere. Det indebærer blandt andet en reduktion i antallet af virkemidler og en mere målrettet brug af ekstern bedømmelse.

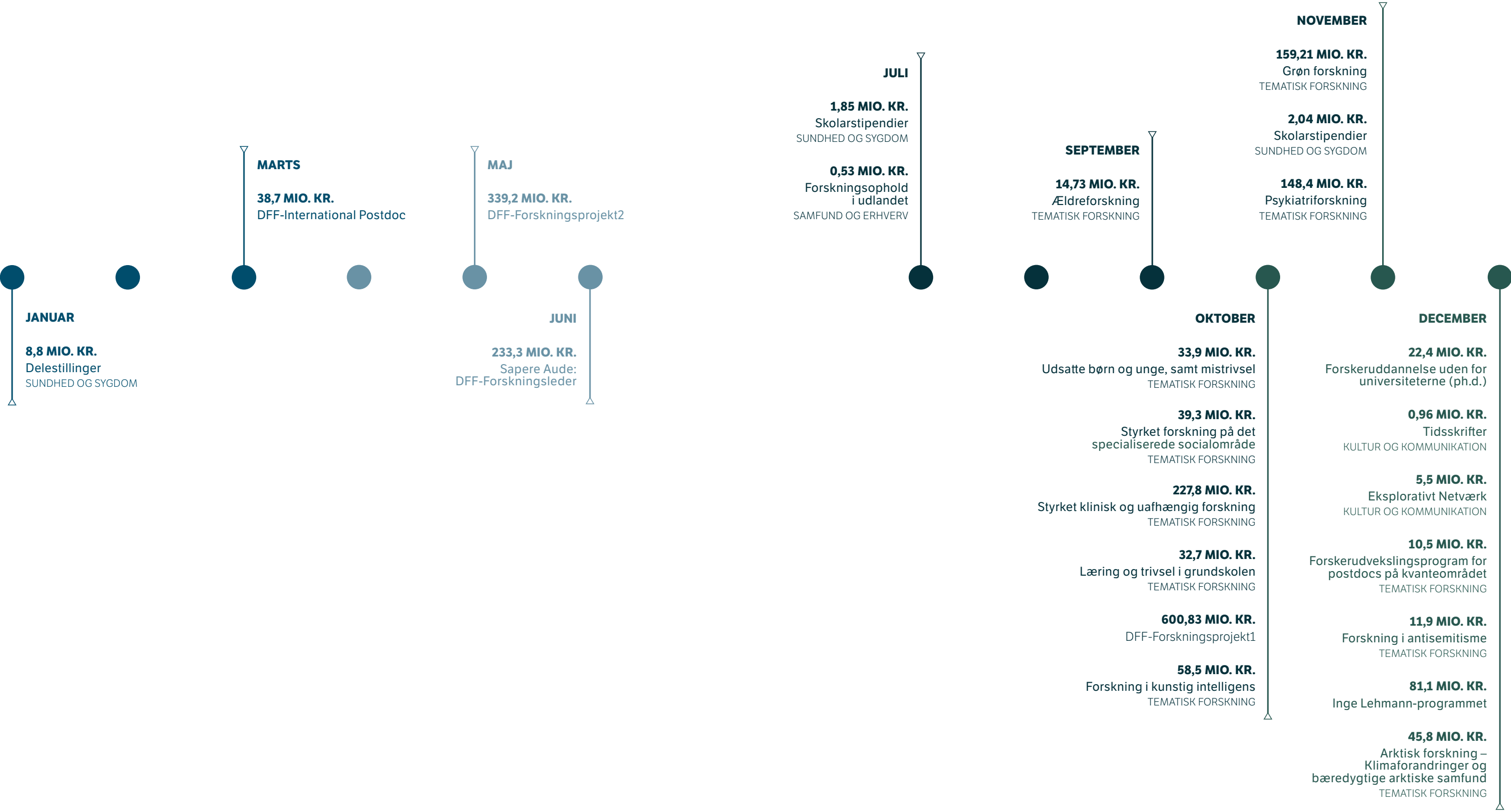
Tak til alle, der har bidraget til fremme af den uafhængige forskning i 2025. Mit håb er, at det politiske fokus på akademisk frihed fastholdes i 2026, og at mulighederne for forskere for at opnå støtte til egne originale idéer fortsat styrkes.

S. Serritzlew
Professor Søren Serritzlew
Forperson for bestyrelsen

Tak til alle, der har bidraget til fremme af den uafhængige forskning i 2025. Mit håb er, at det politiske fokus på akademisk frihed fastholdes i 2026, og at mulighederne for forskere for at opnå støtte til egne originale idéer fortsat styrkes.

UDDELINGER I 2025

STRENGTHENING EUROPE THROUGH INDEPENDENT RESEARCH

Fremtiden for fri forskning i et dansk, nordisk og europæisk perspektiv blev sat til debat på forskningskonferencen i november 2025. Det blev tydeligt, at Europas styrke ikke kun afhænger af investeringer i strategiske teknologiområder, men også af kreativitet, nysgerrighed og mod – de kvaliteter, der kendetegner fri forskning.

Konferencen samlede aktører fra hele forskningssystemet og satte fokus på fri forskning som en grundpille i et stærkt og modstandsdygtigt Europa. Forperson for Danmarks Frie Forskningsfond, Søren Serritzlew, bød velkommen og understregede i sin indledning, at fri forskning er afgørende for samfundets evne til at forstå og håndtere forandringer i en verden, der bevæger sig hurtigt. "Netop fordi fri forskning giver plads til idéer, der ikke kan forudsiges eller programmeres, bidrager den til både videnskabelig kvalitet, samfundsmæssig robusthed og Europas evne til at forblive åben, vidensbaseret og demokratisk," sagde han bl.a. i sin velkomsttale.

I en efterfølgende samtale om fremtiden for europæisk forskning med Søren Serritzlew, pegede uddannelses- og forskningsminister, Christina Egelund, på behovet for langsigtede strategiske prioriteringer inden for kritiske teknologier som kvante-, rum- og AI-forskning, kombineret med flere frie forsknings- og innovationsmidler til risikovillig forskning og iværksætteri. Samtidig understregede hun, at

akademisk frihed og demokratiske værdier fortsat skal være fundamentet for europæisk forskning og innovation.

LITTERÆR INSPIRATION, TALENTFULDE FORSKERE OG DRAGHI-RAPPORTENS DANSKE AFTRYK

Et anderledes perspektiv blev introduceret af forfatter Peter Adolphsen, der med et essay om uopfundne opfindelser, utænkte tanker og pludselige erkendelser trak forbindelser mellem kunst og forskning. Både forfatteren og forskeren, pointerede han, søger efter det endnu ikke formulerede, og må have mod til at undersøge og udfordre sin uvidenhed.

Ivrig debat i panelet på scenen om Draghi-rapportens betydning for fremtidens danske forskningslandskab.

Disse temaer blev bragt videre i paneldebatten "What does the Draghi report mean for the future of the Danish research landscape?". Panelet bestod af professor Andreas Hougaard Laustsen-Kiel fra DTU, forperson for rektorkollegiet Brian Bech Nielsen, talsperson for Det Unge Akademi Kristina Bakkær Simonsen, næstforperson for Videnskabernes Selskab Mette Birkedal Bruun samt forfatter Peter Adolphsen. Debatten kom vidt omkring, og fra salen debatterede alle konferencens deltagere med.

Som et festligt højdepunkt sluttede formiddagen med en hædring af de forskere, der i 2025 har modtaget en Sapere Aude: DFF-Forskningsleder-bevilling. Bevillingerne går til yngre, talentfulde forskere fra alle dele af den videnskabelige verden, som har leveret forskning i topklasse inden for deres felt. Hædringen understregede fondens langsigtede fokus på at styrke den frie forskning båret af forskere med fagligt mod og originale idéer, der kan bringe dansk forskning i verdensklasse videre, også i en omskiftelig verden.

Der blev både debatteret og lyttet, da deltagerne selv diskuterede udfordringer og muligheder for forskningen i Danmark.

KONGELIG DELTAGELSE TIL HÆDRING AF ORIGINAL FORSKNING

Fondens protektor, H.M. Dronningen, deltog også, da tre af årets Sapere Aude-modtagere gav indblik i deres forskning, fra hormonal fysiologi med terapeutisk potentiale, over sprogteknologi og tillid til kunstig intelligens, til nye tilgange til mentalisering hos kommende forældre. Oplæggene viste både faglig spændvidde og nysgerrighedsdrevne forskning på højt internationalt niveau.

”Derfor eksisterer Danmarks Frie Forskningsfond. For at støtte idéer, der ikke kan forudsiges eller programmeres - idéer, der overrasker, udfordrer og sommetider endda foruroliger os.”

Søren Serritzlew i åbningstalen ved konferencen.

Dagens keynote blev holdt af Mari Sundli Tveit, administrerende direktør for Norges Forskningsråd og præsident for Science Europe, som satte fokus på, om der findes et særligt nordisk svar på Draghi-rapportens anbefalinger. Hun pegede blandt andet på, at vi i en global konkurrencesituation bør værne om og prioritere de fælles nordiske styrker som tillid, kvalitet og forskningsfrihed.

Fondens protektor, H.M. Dronningen, deltog i konferencen og overrakte prisen for Årets Originale Idé.

Uddannelses- og forskningsminister Christina Egelund gav sit syn på fremtiden for europæisk forskning.

FORSKNING I FORTIDENS FLUGTFORSØG VANDT ÅRETS ORIGINALE IDÉ

Konferencen kulminerede med kåringen af Årets Originale Idé, som blev overrakt af fondens protektor, H.M. Dronningen, sammen med bestyrelsens forperson, Søren Serritzlew og Lone Koefoed Hansen, forperson for forskningsrådet for Kultur og Kommunikation. Prisen gik til historiker Johan Heinsen fra Aalborg Universitet, som forsker i fortidens flugtforsøg fra stat og arbejdsgiver.

Moderne mennesker efterlader konstant spor, og det er i dag umuligt at forsvinde fra statens og samfundets blik. Men sådan var det ikke førhen. Ved hjælp af kunstig intelligens finder Johan Heinsen mennesker, der i perioden 1750-1850 forsøgte at undslippe militærtjeneste,

fængsel eller urimelige arbejdsgivere, og sporer deres færd gennem livet. Heinsens projekt “Run Away: Coercion and autonomy c. 1800” undersøger, hvordan social kontrol både blev håndhævet og udfordret i den periode, hvor den danske stat tog form - og hvad det, at man kunne forsvinde i fortiden, giver af perspektiver til den nutid, vi lever i. Netop derfor blev det fremhævet som særligt originalt.

Med både faglige diskussioner, refleksion og fejring af originale idéer og talentfulde forskere, tegnede konferencen et levende billede af, hvordan fri og nysgerrighedsdrevne forskning på tværs af alle videnskabelige områder er grobunden for ny viden, teknologi og indsigter. Dét, der gør os i stand til at håndtere verdens forandringer, nu og i fremtiden.

”Hvordan kan vi forstå, hvad en stat er og gør, ved at se på de strategier, mennesker brugte for at undslippe den? Ved at kombinere humanistisk analyse med nye digitale metoder undersøger projektet de spor, mennesker efterlod sig netop i deres forsøg på at forsvinde.”

Lone Koefoed Hansen i sin motivationstale til vinderen af Årets Originale Idé.

Kan fortidens danskere på flugt give os forståelse for vores egen virkelighed? I dag er det umuligt at skjule sig og skifte identitet inden for Danmarks grænser, men det kunne man i 1700-tallet. Med hjælp fra kunstig intelligens bliver fortidens flugtforsøg fra stat eller arbejdsgiver kortlagt i detaljer. Forskningen giver nyt indblik i en tid, der dannede staten Danmark, som vi kender den i dag, og blev som Årets Originale Idé 2025.

Ved hjælp af kunstig intelligens er det muligt at spore danskere på flugt fra staten eller arbejdsgivere i 1700- og 1800-tallet langt mere effektivt end hidtil. Det giver helt nye perspektiver for at skabe en ny forståelse for staten Danmark og dens udvikling. Forskningsprojektet bag kâres af Danmarks Frie Forskningsfond som Årets Originale Idé 2024.

I sensommeren 1773 tjente en mand midt i tyverne på en gård i Slagslunde i Nordsjælland. Han var lige ankommet til egnen, og han havde let ved at finde arbejde, for han var ferm med sin le.

Mandens navn var Henrik Eilers, han var født i Sverige og stukket af fra den svenske hær. Det var i hvert fald, hvad han fortalte indbyggerne i Slagslunde.

Manden kender Johan Heinsen, professor på Institut for Politik og Samfund under Aalborg Universitet, rigtig godt. For med teknologiens hjælp bruger han helt nye metoder til at skabe et billede af, hvordan datidens bortløbere flygtede og forsøgte at skabe sig en ny tilværelse. Helt specifikt i perioden 1750 til 1850.

"Som moderne mennesker kan vi tænke, at vi ikke bare kan forsvinde. Hvis folk bryder ud af et fængsel i dag, for eksempel, så bliver de næsten altid fundet igen. Men i begyndelsen af den periode, som jeg undersøger, er det faktisk muligt at forsvinde på dansk jord og blive til en anden. Og når perioden slutter i 1850, er det blevet næsten umuligt," forklarer Johan Heinsen og føjer til: "Så det er i denne periode, at den moderne tilstand, som vi lever i i dag, bliver skabt. Og med det mener jeg, at den tilstand, hvor vores juridiske identitet ligesom binder os, så vi ikke bare kan vandre afsted. Idéen med at prøve at se, hvad folk gør, når de løber væk, er at prøve at finde ud af, hvordan den udvikling foregår."

Med tusindvis af avisannoncer, retsdokumenter og andet materiale om datidens bortløbere skal forskningen forsøge at kortlægge flugter. Hvor fejler man? Hvad kan man lykkes med afhængigt af, hvem man er? Hvilken forskel gør det, om man har penge på hånden eller noget at sælge?

FLYGTEDE TJENESTEFOLK OG LÆRLINGE BLEV EFTERLYST I AVISEN

I 1773 i Slagslunde så de lokale ingen grund til at anmelde Henrik Eilers. Vægten af hans forbrydelse blev ikke rigtig overført over grænsen. Endnu vigtigere var det, at han havde tilbudt at arbejde, for der var brug for hans arbejdskraft.

Bonden Jens Nielsen var hurtigt til at ansætte Henrik Eilers. Han arbejdede og boede som en del af Jens Nielsens husholdning i halvandet år, inden en anden bonde overtog ham i en stilling som avlskarl, en form for opsynsmand med simple ledelsesopgaver i marken.

Fem udvalgte grupper af mennesker kommer især under lup i Johan Heinsens forskning. Nemlig soldater, straffefanger, tjenestefolk, lærlinge og fæstebønder.

Fælles for dem alle er, at der først er blevet skabt noget data om dem, når de er blevet taget til fange eller efterlyst i forbindelse med en flugt.

Tjenestefolk og lærlinge blev for eksempel i stort omfang efterlyst i avisen i sidste halvdel af 1700-tallet. Det var et tidspunkt, hvor der endnu ikke var ret meget politi, så derfor blev avisen et vigtigt værktøj.

"Nogle gange kan vi se, at det er den samme person, der bliver efterlyst igen og igen. Nogle gange svarer den efterlyste også tilbage. Der er eksempler på, at efterlyste folk indrykker en annonce, hvor de siger sådan noget som, at jeg havde ret til at løbe væk, fordi jeg blev slået af min mester. Eller at de afviser at have stjålet noget, som de er blevet beskyldt for," fortæller Johan Heinsen.

I alt er det lykkedes Johan Heinsens forskningsgruppe at finde frem til cirka 10.000 avisannoncer om bortløbere fra perioden.

DIGITALISERE BILLEDER FRA MIKROFILM VED HJÆLP AF KUNSTIG INTELLIGENS

I juni 1776 bad Henrik Eilers herre ham om at tage en vogn og køre de cirka 30 kilometer til København med noget brænde. Efter at have leveret varerne ved hovedstadens havn begyndte han sin rejse hjem, men nåede aldrig frem til byens porte.

På en plads kaldet Kultorvet blev han opdaget af Ole Svendsen, en mand fra den lille kystby Rungsted nord for København. Han kendte Eilers, men ikke som Henrik Eilers. Han havde sikkert kendt ham, siden han kun var et barn. Henrik Eilers var ikke svensk. Han var født og opvokset i Rungsted. Hans rigtige navn var Bertel Henriksen.

Det er normalt en enorm opgave at skaffe data til historisk forskning. Noget af det, som gør Johan Heinsens forskningsprojekt originalt, er da også, at det hviler på moderne teknikker.

I samarbejde med tre kolleger har han nemlig været med til at udvikle kunstig intelligens, som på meget kort tid er i stand til at gendigitalisere for eksempel de aviser, som Det Kongelige Bibliotek allerede har gjort let tilgængelige ved at affotografere dem og gøre dem søgbare på internettet ved hjælp af bibliotekets Mediestream.

Den kunstige intelligens er dog endnu bedre til at genkende ordene på avissiderne, med 95 procents præcision, og foreløbig er godt en halv million avissider blevet gendigitaliseret. Hvilket gør det langt lettere at søge efter bestemte ord eller vendinger i de store mængder tekst.

"Aviserne er fantastiske, fordi de er et hverdagsmedie. Men de har ikke været brugt ret meget, fordi materialet har været så svært tilgængeligt af flere grunde. For eksempel fordi det oprindeligt er blevet digitaliseret fra ældre mikrofilm, som gengiver teksten på billeder med lav opløsning," forklarer Johan Heinsen.

Vores egen relation til staten blev skabt omkring år 1800. Navnet Bertel Henriksen bar skændsel med sig. Han var en tidligere bondekarl, der var blevet idømt livstid som straffefangearbejder for staten. På ryggen lå arrener fra den offentlige piskning, han havde modtaget, før han blev lænket og sat i den såkaldte slavedragt, som straffefanger bar.

Straffefangerne kom fra alle sektorer, men blev tvunget til at udføre manuelt arbejde i forbindelse med bygning og vedligeholdelse af militær infrastruktur. De bar hele tiden kæder, primært som en måde at identificere dem på, hvis de løb. Nu, i 1776, blev Bertel Henriksen sat i et nyt sæt kæder.

Når Johan Heinsen ser på en beretning om en flugt, bryder han den som led i sin forskning ned i handlinger. For eksempel er det en handling, hvis han i et forhør kan læse, at en soldat har efterladt sin uniform i en grøft under sin flugt. Eller hvis han møder en fremmed og spørger om brød.

På den måde bliver det muligt at danne et indtryk af, hvad der egentlig gjorde en flugt mulig i perioden mellem 1750 og 1850.

Ad den vej håber Johan Heinsen, at det tre år lange forskningsprojekt, som efter planen løber til slutningen af 2027, kan skabe et nyt billede af staten Danmark.

"Jeg vil gerne opnå en ny forståelse for, hvad det er, der former den danske stat. Når man har set på den danske stat i denne periode, har man normalt kigget rigtig meget på lovgivningen. Det kan man godt forstå, for den har været let tilgængelig. Men vi kan se, at lovgivningen ikke binder lige meget alle steder. Den måde, man skal agere på, holder, hvis du er tæt nok på statsmagten. Det vil sige ud til Roskilde i vest og ned til Køge mod syd," siger han og fortsætter:

"Men uden for statsmagten kan vi for eksempel se, at selv om det er ulovligt at hjælpe en tigger, gør folk det alligevel, især på landet. Og hvis du er fisker, må du ikke færgen fremmed over. Men der er nogle sammenhænge, hvor folk gør det alligevel, og vi kan se, at der er en økonomi i det. Så vi vil gerne finde ud af, hvordan denne virkelighed opstår."

DET TREDJE SÆT LÆNKER

Tilbage i Københavns Slaveri ventede Bertel Henriksen to år. Han så medindsatte komme og gå, mens han holdt lav profil. Fordi flugt var så almindeligt, og fordi han ikke havde begået yderligere forbrydelser under flugten, blev den til sidst glemt.

Han havde held til at skaffe et forfalsket pas, og den 9. august 1778 lykkedes det igen Bertel Henriksen at flygte. Med passet så han på sine chancer og vendte tilbage til Slagslunde. Her engagerede han sin tidligere arbejdsgiver Jens Nielsen, som ansatte ham igen, ligesom han havde gjort, da han stadig var Henrik Eilers. Men i slutningen af august, måske da arbejdsbyrden efter høsten begyndte at lette, pågreb Jens Nielsen og en anden mand Bertel Henriksen og afleverede ham. Måske havde Nielsen hele tiden vidst, at Henriksen ikke var sluppet lovligt ud, og at passet var falsk.

Bertel Henriksen blev sat i et tredje sæt kæder. De var hans sidste. Ti år senere døde han af sygdom i fængslet, omtrent 40 år gammel. I nutiden ser Johan Lund Heinsen frem til at afdække flest mulige aspekter af datidens flugter.

Danmarks geografi satte for eksempel også sit eget præg på staten i sidste halvdel af 1700-tallet og første halvdel af 1800-tallet. Ikke mindst bælterne og Øresund gav særlige udfordringer for bortløbere. Dertil kom en række omvæltninger i perioden, såsom befolkningsvækst, urbanisering og afskovning, som blandt andet kunne gøre det sværere at skjule sig i landskabet.

"Perioden står for skabelsen af den tilstand, som vi lever i i dag. Vi kan ikke forsvinde, og vi kan ikke blive til en anden. Den virkelighed er blevet helt naturlig for os, men det har den ikke altid været. Den relation, vi har til staten i dag, bliver skabt her," fremhæver Johan Heinsen.

"Men uden for statsmagten kan vi for eksempel se, at selvom det er ulovligt at hjælpe en tigger, gør folk det alligevel, især på landet. Og hvis du er fisker, må du ikke færgen fremmed over. Men der er nogle sammenhænge, hvor folk gør det alligevel, og vi kan se, at der er en økonomi i det. Så vi vil gerne finde ud af, hvordan denne virkelighed opstår."

H.M. Dronningen overrakte prisen til Johan Heinsen ved fondens forskningskonference i kraft af sin rolle som protektor for Danmarks Frie Forskningsfond.

OM JOHAN HEINSEN

Johan Heinsen er vokset op i Skagen som søn af en skolelærer og en havnearbejder. Han bor i dag i Aarhus-forstaden Egå med sin kæreste og to børn.

Han er professor og forskningsgruppeleder inden for socialhistorie på Institut for Politik og Samfund på Aalborg Universitet, hvor han også er uddannet fra.

I sin fritid spiller Johan Heinsen guitar og ser gerne basketball om natten, mens han koder data.

OM PRISEN FOR ÅRETS ORIGINALE IDÉ

Prisen gives til en forsker, der i det forgangne år har præsteret en stor forskningsidé, der udviser en særlig grad af originalitet – eksempelvis i emnevalg, tilgang og metode.

I 2025 var det sjette gang, at fonden uddelte hædersprisen for årets originale forskningsidé. Prisen består af et kunstværk og blomster. Danmarks Frie Forskningsfonds grundtanke med prisen er at hylde original tænkning, der er afgørende for at fremme dansk forskning.

FONDENS BEGRUNDELSE FOR PRISEN

Idéen er ligeså original som den er overbevisende: Projektet er et fremragende eksempel på den revolution, som brugen af digitale metoder i øjeblikket udløser i humanistisk forskning. Det er et originalt oplæg til at skrive historie ved at stille nye spørgsmål, og ved brug af kilder, der kan sættes i spil i kraft af nye, digitale metoder. Det sætter fokus på de nybrud, der sker i digital humaniora, og på et tema – social kontrol – som også er centralt i nutiden.

HVORDAN SIKRER VI, AT ETIK OG KUNSTIG INTELLIGENS GÅR HÅND I HÅND I SUNDHEDSVÆSENET?

BEVILLING 2025 | DFF-Tematisk: **Kunstig intelligens**, Anne Gerdes, Syddansk Universitet

Sundhedsvæsenet kan opnå høj effektivitet ved at bruge kunstig intelligens. Men det giver et stort behov for at håndtere de etiske problemer, der kan følge med. Et forskningsprojekt skal være med til at fremme etisk ansvarlig brug og udvikling af kunstig intelligens.

Kunstig intelligens er allerede en del af hverdagen inden for sundhedsvæsenet, hvor den kan aflaste sundhedspersonale og være med til at forbedre diagnostik og behandling. De teknologiske fremskridt giver dog også nogle etiske udfordringer.

Derfor er det vigtig at forberede sig grundigt, inden kunstig intelligens, ofte omtalt som AI, tages i brug. Et forskningsprojekt undersøger, hvordan kunstig intelligens påvirker sundhedsfaglig praksis, og her er der særligt fokus på etikken.

"Samfundet får gavn af forskningen, fordi projektet giver viden om, hvordan vi kan fremme etisk ansvarlig udvikling og anvendelse af kunstig intelligens i det danske sundhedsvæsen," siger leder af projektet Anne Gerdes, som er professor på Institut for Design, Medier og Uddannelsesvidenskab ved Syddansk Universitet (SDU) og leder af Center for AI Etik.

SÆTTER PATIENTER OG SUNDHEDSPERSONALE I CENTRUM

Forskningsprojektet består af tre sammenhængende dele. Den første del undersøger patienters værdier og perspektiver på kunstig intelligens. Den anden del ser på, hvordan sundhedsprofessionelles ansvar og faglige dømmekraft påvirkes, når kunstig intelligens er i spil. Den tredje del fokuserer på, hvordan AI-systemer kan udvikles etisk ansvarligt.

Patientperspektivet tager udgangspunkt i screeninger for brystkræft, der tilbydes til alle kvinder over 50 år.

Fra slutningen af 2025 bliver kunstig intelligens en fast del af screeningsprocessen i Region Syddanmark, hvor forskningsprojektet gennemføres. Tidligere skulle to billediagnostiske speciallæger gennemse screeningsbilleder, og fremover kommer AI til at være med i processen sammen med lægerne.

Forskningsprojektet undersøger, hvordan denne teknologiske udvikling opleves og forstås fra patienternes synsvinkel.

Herafdækker en ph.d.-studerende etiske problemstillinger og interviewe screenede kvinder om, hvorvidt de er bekymrede for at blive vurderet af kunstig intelligens eller ej.

"Patienternes stemmer skal inddrages. Deres perspektiver bidrager til, at AI udvikles og implementeres på en retfærdig og ansvarlig måde i sundhedsvæsenet" uddyber Anne Gerdes.

Men AI kan også have konsekvenser for sundhedsprofessionelles faglige dømmekraft.

"Hvis man nu outsourcer mange normale billeder til en AI-algoritme, kan det måske på sigt blive svært for radiologer at nå op på alle de billeder, de skal se for at vedligeholde deres kompetencer," fortæller Anne Gerdes.

Derfor tager projektets anden del fat på, hvad AI betyder for sundhedsprofessionelle. Denne del af projektet kobles også til eksisterende forskningsprojekter, der udforsker potentialet i AI-teknologi til røntgendiagnostik på Odense Universitetshospital (OUH).

"AI kan forbedre arbejdsgange til gavn for patienter og personale. Men når AI kiles ind, skal ansvarsfordeling og faglig dømmekraft stadig være i højsædet," fremhæver Anne Gerdes.

ØNSKER AT FAVNE BÅDE AI-UDVIKLERE OG KLINIKERE

Tredje og sidste del af projektet bygger videre på resultaterne fra de foregående dele og har til formål at fremme udviklingen af værktøjer, der kan understøtte en ansvarlig udvikling af AI-systemer.

Her undersøger den ph.d.-studerende, hvordan man kan udvikle vejledninger og værktøjer, så de kan støtte tværfaglige team af klinikere og AI-udviklere i arbejdet med at udvikle AI-løsninger, der er fagligt robuste og etisk ansvarlige.

Der trækkes også på et AI-værktøj, der er udviklet under ledelse af læge og ph.d.-studerende Frederik Duedahl.

"Jeg håber, at vi kan skabe et godt indblik i de etiske problemstillinger, der er i forbindelse med kunstig intelligens inden for det danske sundhedsvæsen. Og at vi får viden om, hvordan vejledninger og værktøjer til proaktivt at udvikle etisk ansvarlig kunstig intelligens kan tilvirkes, så de støtter tværfaglige team mest muligt," siger Anne Gerdes og fortsætter:

"For det er en af de store hurdle. Der findes en masse redskaber til ansvarlig udvikling af AI-systemer, men de skal tit bruges i tværfaglige team, hvor klinikere og dataloger har forskellig indsigt i feltet. Her er det en udfordring at få fælles fodslag".

Så håbet er at forbedre de værktøjer, der findes til ansvarlig udvikling af AI-systemer, så de understøtter udviklingsarbejdet bedst muligt.

Projektgruppen består, ud over Anne Gerdes, af Benjamin Schnack Rasmussen, klinisk forskningsleder ved Centre for Clinical Artificial Intelligence under SDU samt læge og ph.d.-studerende Frederik Duedahl.

VIRKEMIDDEL
DFF-Tematisk

POLITISK TEMA
Kunstig intelligens

MODTAGER
Anne Gerdes

INSTITUTION
Syddansk Universitet

PROJEKT
Responsible Artificial Intelligence
in Danish Healthcare

BEVILGET BELØB
3.694.554 kr.

HVAD HAR FLORA DANICA HAFT AF BETYDNING FOR DANMARK SOM NATION?

BEVILLING 2025 | Sapere Aude: DFF-Forskningsleder, Christoffer Basse Eriksen, Aarhus Universitet

Et bogværk om nationens planter kan med nutidens øjne se ud som noget selvfølgeligt. Men i 1700- og 1800-tallet var det en nyskabende manifestation af, hvad der var dansk. Et forskningsprojekt forsøger at vise hvordan.

Flora Danica. For de fleste danskere er disse to ord nok forbundet med det prestigefulde og ganske dyre stel fra Den Kongelige Porcelænsfabrik eller Royal Copenhagen, som det i dag kaldes.

Faktisk er stellet dog blevet til på baggrund af et bogværk, som også hedder Flora Danica, der blev til i årene 1761 til 1883 støttet af den danske stat.

"Værket bestod simpelthen bare af tegninger af planter, der blev trykt og håndkoloreret, og som så blev sendt ud både internt i Danmark i de forskellige sogne og stifter. Men også rundtomkring i Europa til forskellige folk, som man syntes, at det kunne tjene forskellige formål at sende Flora Danica til," fortæller Christoffer Basse Eriksen, post-doc på Center for Videnskabsstudier under Aarhus Universitet.

Med en Sapere Aude-bevilling som støtte undersøger han, hvilken rolle Flora Danica spillede i forhold til at hævde Danmarks suverænitet over rigets egne områder.

"Det primære, som projektet undersøger, er udgivelseshistorien. Hvad kan vi finde ud af om de videnskabelige processer, som skabte værket? Hvordan foregik det botaniske indsamlingsarbejde? Hvad var det for noget bogtryk og kunst, der lå i at tegne, gravere og trykke de her værker? Og hvordan forandrede det sig over de 120 år?," uddyber Christoffer Basse Eriksen.

Derudover tager han og de to øvrige medlemmer af forskningsgruppen, en ph.d.-studerende og en postdoc, rundt og besøger forskellige nordeuropæiske biblioteker. Her foretager de en census. Det vil sige, at de undersøger bibliotekernes fysiske eksemplarer af bøgerne.

"Grunden til, at vi gerne vil foretage en census er, at vi vil prøve at finde nogle eksemplarer, hvor vi kan se nogle spor. Altså om vi kan se, hvem der har ejet de her bøger. Vi kan måske ved at kigge på noter på tavlerne se, hvordan

de er blevet arbejdet med. Vi kan undersøge, om de er blevet koloreret i København og sendt ud, eller om de er blevet håndkoloreret senere. Så vi prøver at se på, hvad det er for nogle rum, som Flora Danica var i stand til at komme ind i, og hvad det er for nogle aktører, der har brugt dem, og til hvilke formål," beskriver Christoffer Basse Eriksen.

PÅBEGYNDT SOM ET FORSØG PÅ AT MARKEDSFØRE KØBENHAVN

Da arbejdet med at skabe Flora Danica begynder i 1750'erne, er Frederik V konge i Danmark. Han er en meget festglad konge, så reelt er det hans ministre med Adam Gottlob Moltke i spidsen, som træffer de fleste vigtige beslutninger i landet.

"Det, som er ret unikt ved Flora Danica er, at det blev igangsat som en del af et forsøg på at gøre København til en europæisk hovedstad. Altså at gøre den til en kulturel by, hvilket København ikke var på det tidspunkt," siger Christoffer Basse Eriksen og fortsætter:

"Samtidig var det et forsøg fra kongen og hans rådgivere på at sige, at det var staten, der havde autoritet over videnspraksisser i Danmark og viden om naturen. Derfor var det også vigtigt at udgive Flora Danica som et pragtværk og vise, at kongen havde ressourcerne og den intellektuelle kapacitet til at fremstå som en oplyst monark."

MED TIDEN KOM DER STØRRE FOKUS PÅ VIDENSKAB

Flora Danica blev udarbejdet som en serie af hæfter, og med tiden skiftede arbejdet karakter. Christoffer Basse Eriksen deler derfor forskningen op i tre dele i form af den tidlige, den midterste og den afsluttende periode af Flora Danicas tilblivelse.

I den midterste periode var arbejdet inspireret af den svenske naturhistoriker Carl von Linné. Han er blandt andet kendt som manden, der tog initiativ til, at alle arter

får et videnskabeligt navn, der består af et slægtsnavn efterfulgt af et artsnavn, for eksempel Homo sapiens.

Det vil sige, at der kom ekstra stort fokus på videnskaben i denne periode.

I begyndelsen af 1800-tallet var der ekstra store stridigheder i Europa. Napoleonskrigene førte til tabet af Norge, og måske var Flora Danica med til at fastholde dansk fodfæste i Island. I hvert fald kom der fokus på at få den islandske flora med. De første seks bind af Flora Danica blev sågar sendt til den engelske naturhistoriker og statsmand Joseph Banks.

"Men specielt efter tabet af Slesvig-Holsten i 1864 bliver Flora Danica rammen om studier af en masse lokale florer i Danmark, hvor formålet var at identificere de oversete danske arter. Her bliver Flora Danica indskrevet som en del af en botanisk nationalisme, hvor man forsøger at bestemme alle de indfødte arter i Danmark ud fra en idé om, at der er noget særligt dansk ved den danske natur," forklarer Christoffer Basse Eriksen.

FOKUS PÅ HVORDAN EUROPAS STATER BLEV MAGTFULDE

Selvom Flora Danica er velkendt herhjemme, er værket stadig mere eller mindre ukendt inden for den internationale videnskabshistoriske forskning. Det håber Christoffer Basse Eriksen, at det fire år lange projekt kan ændre på.

"At værket er resultatet af 120 års kontinuerligt botanisk arbejde er ret unikt. Og det, at det er statsstøttet, er også ret specielt i perioden," fortæller han og fremhæver, at der fra samme periode blandt andet findes en Flora Svecica, en Flora Graeca og en Flora Batava til at beskrive planterne i henholdsvis Sverige, Grækenland og Holland.

Koblingen til nutiden er også klar.

"Tiden er moden til, at vi igen overvejer, hvor vigtige indre territorier har været i den europæiske historie og hvordan territorialkrav og politisk suverænitet er blevet til. De seneste mange år har videnskabshistorien beskæftiget sig med det globale, for eksempel hvordan planteviden er blevet til i kraft af koloniale og imperiale netværk. Jeg vil gerne bruge den viden til at undersøge, hvordan konsolideringen af de europæiske stater fandt sted," siger Christoffer Basse Eriksen og føjer til:

"Her i Danmark er samtalen om, hvad dansk natur egentlig er, også enormt central. Vi taler igen om, hvad vil det sige at bruge arealet, og hvordan vi inddeler vores territorium. Dette projekt tager del i den samtale ved at undersøge det tidspunkt, hvor staten begyndte at være i stand til at forandre idéerne om landskabet og idéerne om territoriet gennem videnskaben. Flora Danica spiller ind i den fortælling."

Flora Danica viser arterne med høj detaljegrad og fremhæver deres kendetegn. Her er det insekt-magneten blåhat, musehale der kan ses vokse i fugtige vejkanter, almindelig pigsvamp der kan findes i nåle- og løvskov, og lav klørtang der vokser i havet.
Fotos: Det Kgl. Bibliotek

VIRKEMIDDEL

Sapere Aude: DFF-Forskningsleder

MODTAGER

Christoffer Basse Eriksen

INSTITUTION

Aarhus Universitet

PROJEKT

Sovereign Flowers: Flora Danica and the Emergence of the National Flora, 1750–1900

BEVILGET BELØB

6.173.444 kr.

SJÆLDENT METAL ER EN HÆMSKO FOR AT BRUGE BRINT SOM BRÆNDSTOF TIL DEN GRØNNE OMSTILLING

BEVILLING 2025 | Sapere Aude: DFF-Forskningsleder, Rebecca Katharina Pittkowski, Københavns Universitet

Når vand spaltes, kan det blive en lettilgængelig kilde til brint. Der er dog behov for, at processen forløber så effektivt som muligt, så længe som muligt. Det hjælper iridium med, men da det samtidig er et sjældent grundstof, ser et forskningsprojekt på, om det er muligt at bruge mindre af det.

Videnskaben har kendt til muligheden for at spalte vand til ilt og brint i mere end 200 år. I moderne tid er vand som kilde til brint ikke mindst vigtig som et led i den grønne omstilling, hvor brint kan få en vigtig rolle i at omstille den kemiske industri til en bæredygtig industri.

"Især hvis man bruger vedvarende energi til det. Så har man strøm fra vedvarende kilder og vand til at producere brint, og det kan så bruges til at fremstille alt muligt andet. Eksempelvis brændstof eller kunstgødning," uddyber Rebecca Pittkowski, adjunkt på Kemisk Institut på Københavns Universitet.

Imidlertid er der forskellige grunde til, at spaltningen af vand til ilt og brint endnu ikke spiller en stor rolle inden for den grønne omstilling. En af dem er, at processen kræver en katalysator, og den bedste, man kender til, er iridiumoxid. Men iridium er samtidig et af klodens sjældneste grundstoffer. Kan vi nøjes med at bruge mindre af det?

Det undersøger Rebecca Pittkowski med støtte fra en Sapere Aude-bevilling.

TAGER ET RØNTGENBILLEDE AF PROCESSEN

Iridiums nøglerolle er, at metallet sikrer stabilitet til processen. Så hvis man skruer ned for mængden af iridium, er katalysatoren ikke længere robust nok. Det betyder, at processen bruger mere og mere elektrisk strøm, og at brintproduktionen ikke kan garanteres over en tilstrækkelig lang årrække.

Derfor vil Rebecca Pittkowski bogstavelig talt danne et røntgenbillede af processen. Så mens processen forløber, bliver den bestrålet med røntgenstråler for at give et nuanceret billede af, hvad der foregår på mikroskopisk og atomar skala.

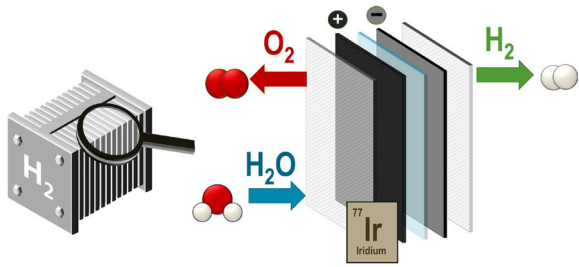
Her får hun og den øvrige projektgruppe, som består af to ph.d.-studerende, hjælp fra det center for elektrontronacceleration, som Lund Universitet i Sverige råder over, kaldet MAX IV.

INDSIGT KAN MÅSKE OGSÅ BRUGES TIL ANDRE FORMER FOR KATALYSE

Alt i alt kommer projektet til at strække sig over fire år.

"Jeg håber, at vi til den tid har fundet en katalysator, hvor vi bruger meget mindre iridium, end der er brug for lige nu. Det kan blive et stort bidrag til grønne omstilling," siger Rebecca Pittkowski og tilføjer:

"Jeg vil også gerne forstå de processer, som gør, at vi får mindre effektivitet gennem brug af katalysatoren, så spaltningen af vandet bliver mindre effektiv. Altså den rigtige dybde forståelse af stabiliteten eller ustabiliteten af katalysatormaterialer. Så kan man nemlig også kigge på nogle andre reaktioner end lige netop vandspaltning og se, hvordan vi kan kombinere de forskellige røntgenkarakteriseringsmetoder og bruge det til at forstå katalyse."

En PEM-elektrolysator (proton exchange membrane) indeholder en stak af membran-elektrode-enheder. I hver enhed findes en positiv og negativ elektrode (anode og katode), som er adskilt af polymermembranen. Ved anoden omdannes vand til ilt. Protonerne (H+) vandrer gennem membranen, og der produceres derefter brint ved katoden.

Det mest komplekse trin i denne proces, som også kræver mest elektricitet, er udviklingen af ilt. En katalysator af iridiumoxid bruges til at fremskynde denne proces.

VIRKEMIDDEL

Sapere Aude: DFF-Forskningsleder

MODTAGER

Rebecca Katharina Pittkowski

INSTITUTION

Københavns Universitet

PROJEKT

Stability of water electrolysis catalysts – StabileCat

BEVILGET BELØB

3.694.554 kr.

FAKTA: IRIDIUM ER NØGLEN

Selve spaltningen af vandet foregår i et kammer, normalt omtalt som en celle, som er opdelt i to dele, adskilt af en membran. Der bliver sat strøm til vandet, så der bliver frigivet ilt i den ene halvdel af cellen og brint i den anden.

For at kunne spalte vand til ilt og brint er der behov for en katalysator, som stabiliserer processen og mindsker behovet for elektrisk strøm mest muligt.

I dag anses iridiumoxid for at være den bedste katalysator. Men da iridium er et sjældent metal, bliver der i dag kun udvundet cirka syv ton af det om året på verdensplan. Til sammenligning vil det kræve omkring 2,5 ton iridium alene i Danmark at opnå vores strategi på området indtil 2030, kendt som Power-to-X-strategien.

KAN VORES INDRE STEMME BÅDE GIVE MOTIVATION OG LEDE TIL DEPRESSION?

BEVILLING 2025 | DFF-Forskningsprojekt2, Mikkel Wallentin, Aarhus Universitet

En indre stemme er for de fleste en vigtig og uundgåelig livsledsager. For enkelte eksisterer den slet ikke. Et forskningsprojekt dykker ned i, hvilken rolle den indre stemme har for vores liv og helbred.

Taler du med dig selv inde i hovedet? Det gør langt de fleste af os. Faktisk bruger vi i gennemsnit 25 procent af vores vågne tid på at tale med os selv.

Men hvilken rolle spiller vores indre stemme egentlig? Og hvad er konsekvensen for dem, der oplever, at de ikke har nogen indre stemme?

"Mit udgangspunkt er, at hjernen er til for at tilpasse organismen til det miljø, den lever i. Hvis ikke man har mulighed for at ændre sin adfærd, er der ikke nogen grund til at have en hjerne. Vores indre tale er skabt af hjernen og har derfor formodentlig både en årsag og en effekt. Det er bare ekstremt svært at undersøge, fordi den indre tale er en del af vores bevidsthed," fortæller Mikkel Wallentin, professor på Institut for Kommunikation og Kultur – Kognitionsvidenskab under Aarhus Universitet.

Han forsøger at opnå større indsigt i vores indre stemme og dens betydning. Redskaberne er en kombination af spørgeskemaer, hjernescanninger og praktiske øvelser, hvor forsøgsdeltagere får testet, hvordan den indre stemme påvirker deres adfærd.

KAN BÅDE GØRE ONDT OG GODT

Vores indre stemme kan både gøre godt og ondt, forklarer Mikkel Wallentin. Hvis vi taler grimt til os selv, kan det være medvirkende til psykiatriske lidelser.

Omvendt kan den indre stemme også hjælpe os med at holde fokus.

"Så det er jo i sig selv spændende og magisk, fordi det kræver, at jeg og mig er to forskellige personer. Så når vi taler med os selv, taler vi jo med os selv, som om vi var en anden. Og det knytter vi an til den teori, vi har nedenunder hele dette projekt, som handler om, at vores sind og vores hjerne og vores kognitive system består af forskellige niveauer, der kommunikerer med hinanden," siger Mikkel Wallentin.

Forskningsprojektets første del har fokus på spørgeskemaundersøgelser. Her bliver 1.000 engelsktalende ved hjælp af en internetbaseret platform stillet spørgsmål om deres indre stemme. Det vil sige, at deltagerne i teorien kan sidde hvor som helst i verden, omend sigtet er at nå ud til personer, der har engelsk som modersmål.

Når forskerne skal måle, om ændringen i pulsen hos et menneske skyldes den indre stemme eller ej, bliver de nødt til at måle, om pulsændringen i virkeligheden skyldes fysiske bevægelser. Derfor kan det være nødvendigt særskilt at måle, om en person bevæger sig. På billedet er det den opgave, censorerne, der er markeret med grønne pile, løser.

Foto: Mikkel Wallentin

Derudover bliver 300 studerende på Aarhus Universitet præsenteret for en dansk version af spørgeskemaet. Fra denne gruppe er det planen at arbejde videre med de universitetsstuderende, der ud fra spørgeskemaundersøgelsen ser ud til at have henholdsvis mindst og mest indre stemme.

Forskningsprojektet kommer efter planen til at vare i fire år, og der bliver tilknyttet to juniorforskere. Den ene er Johanne Krog Nedergaard, postdoc på Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab under Københavns Universitet. Hun har mange års erfaring med at arbejde med den indre stemme og især personer, som ikke har en indre stemme, kendt som anendofasi.

Henholdsvis 50 af de universitetsstuderende, der anslås at benytte deres indre stemme mest, og de 50, der benytter den mindst, får foretaget hjernescanninger, ligesom deres fysiologi bliver undersøgt. Det gøres eksempelvis ved at se, om den indre stemme kan ændre et menneskes puls. Hvis den indre stemme kan give stress, kan det føre til en usund negativ spiral.

KAN PÅ SIGT HJÆLPE PERSONER MED PSYKIATRISKE LIDELSER

Fysiologien kan også undersøges ved at se på den indre stemmes værdi som motivationsfaktor. Hvis du eksempelvis bliver sat til at løse en kedelig opgave, såsom at trykke på en knap, hver gang et kryds dukker op på den skærm, du er blevet sat til at stirre på.

Hvis din indre stemme kan holde dit fokus, bør du kunne reagere forholdsvis hurtigt.

"Jeg vil gerne vide, om dem, som siger, at de ikke har nogen indre stemme, faktisk ikke kan tale med sig selv, eller om de bare ikke gør det," siger Mikkel Wallentin om sine forhåbninger til det samlede projekt.

Samtidig vil han gerne hjælpe med at kortlægge den indre stemmes betydning for vores ve og vel.

"Hvis vi på sigt kan forstå den indre stemmes betydning for psykiatriske lidelser, vil vi kunne behandle psykiatriske lidelser forskelligt fra person til person. Vi ved allerede, at psykiatriske lidelser er ekstremt heterogene, så min depression ikke er den samme som en anden persons depression på alle parametre. Så hvis vi kan kende forskel på folks indre bevidste elementer i form af taleelementer, vil vi også bedre kunne hjælpe," fremhæver Mikkel Wallentin.

VIRKEMIDDEL
DFF-Forskningsprojekt2
MODTAGER
Mikkel Wallentin
INSTITUTION
Aarhus Universitet
PROJEKT
IN•SPE: Inner speech frequency and valence
BEVILGET BELØB
6.191.942 kr.

HVORDAN PÅVIRKER EKSTREMT VEJR VORES ADFÆRD?

BEVILLING 2025 | DFF-Forskningsprojekt1, Vedran Sekara, IT-Universitetet i København

Når klimaet ændrer sig, ændrer vi vores adfærd, men videnskaben ved ikke præcis hvordan. Et forskningsprojekt forsøger at kortlægge, hvordan vi ændrer vores mobilitet under ekstreme vejrforhold, som er skabt af klimaforandringer.

Klimaet ændrer sig. Forskerne har svært ved at sige præcis hvor meget, hvornår og hvordan, men sikkert er det, at vi alle kommer til at skulle indrette os efter det. Men hvordan reagerer vi egentlig, når klimaet pludselig ændrer sig, som vi allerede oplever det i dag?

Det ved vi ikke ret meget om, men et forskningsprojekt forsøger at skabe viden, der kan bruges i fremtidens klimascenarier, ved at kigge på en centralt emne. Nemlig hvordan ekstremt vejr påvirker, hvordan vi bevæger os omkring.

"Vi vil gerne empirisk forstå, hvordan mennesker ændrer deres adfærd, så vi kan bygge statistiske modeller, der kan give os indsigt i, hvordan vi opfører os, så vi bliver klar til at håndtere fremtidens endnu mere ekstreme klimaforandringer. På den måde vil vi gerne prøve at give politikerne datadrevne metoder til at forudsige, hvad der sker med vores adfærd, hvis temperaturen stiger med to, tre eller fem grader," siger Vedran Sekara, lektor på IT-Universitetet i København, som leder forskningen, og føjer til:

"Vi vil gerne finde ud af, hvordan de ekstreme forhold påvirker forskellige demografier. Det vil sige mobilitet i forhold til alder, køn, og om du er rig eller fattig."

BRUGER GPS-DATA FRA MOBILTELEFONER

For at kunne følge mønstre i hele samfunds bevægelser på tværs af kloden, vil forskerne gøre brug af GPS-information fra mobiltelefoner.

GPS-informationerne holdes op imod vejrdata, som er offentligt tilgængelige for hele kloden.

"Vi vil gerne danne os et billede af, hvordan folk opfører sig normalt. Det vil vi så gerne sammenligne med, hvis der kommer en hedebølge, og det bliver to, fem eller 10 grader varmere. Hvordan ændrer vores adfærd sig så?," fortæller Vedran Sekara.

"Vi forventer ikke, at det bliver en lineær ændring, men lidt mere kompleks adfærd. For eksempel hvis temperaturen ændrer sig, så det bliver én grad varmere. At det bliver én grad varmere fra 20 til 21 grader, kommer måske til at påvirke i retning af, at flere tager på stranden. Mens en forandring fra 30 til 31 grader måske vil gøre, at folk bruger mindre tid udenfor, fordi det er bliver for varmt."

Selvom forskningen lever op til alle regler om at værne om folks privatliv, er der dog visse lokale restriktioner, der spiller ind. I Danmark er databeskyttelsesreglerne for eksempel så stramme, at forskerne har svært ved at skaffe detaljerede data.

I stedet benyttes data fra lande som USA, Italien og Indien.

MÅLET ER AT KLÆDE BESLUTNINGSTAGERE PÅ

Forskningsprojektet er planlagt til at strække sig over tre et halvt år. Foruden Vedran Sekara selv er der tilknyttet en ph.d.-studerende, og forskningen foregår i samarbejde med adfærdsforskere fra Copenhagen Business School (CBS) og Leuphana Universitet i Tyskland.

Foruden målet om at klæde beslutningstagere på håber Vedran Sekara, at forskningen kan bruges til at evaluere de forsøg på at ændre folks adfærd, der allerede har fundet sted.

For eksempel beder man visse steder i USA folk om at holde sig hjemme eller lukker skoler, når myndighederne vurderer, at vejret bliver for varmt. Spørgsmålet er, hvad de positive og negative sider af det er, og om det overhovedet får folk til at forblive inden døre.

"Vi vil gerne give politikerne nogle værktøjer, som de kan bruge, når der er optræk til, at næste måned bliver 10 grader varmere end normalt. Så de ved, hvordan det påvirker vores adfærd, og hvordan samfundet kommer til at reagere," slutter Vedran Sekara.

VIRKEMIDDEL
DFF-Forskningsprojekt1

MODTAGER
Vedran Sekara

INSTITUTION
Aarhus Universitet

PROJEKT
ClimateAdapt: Human
adaptability to climate change

BEVILGET BELØB
3.125.883 kr.

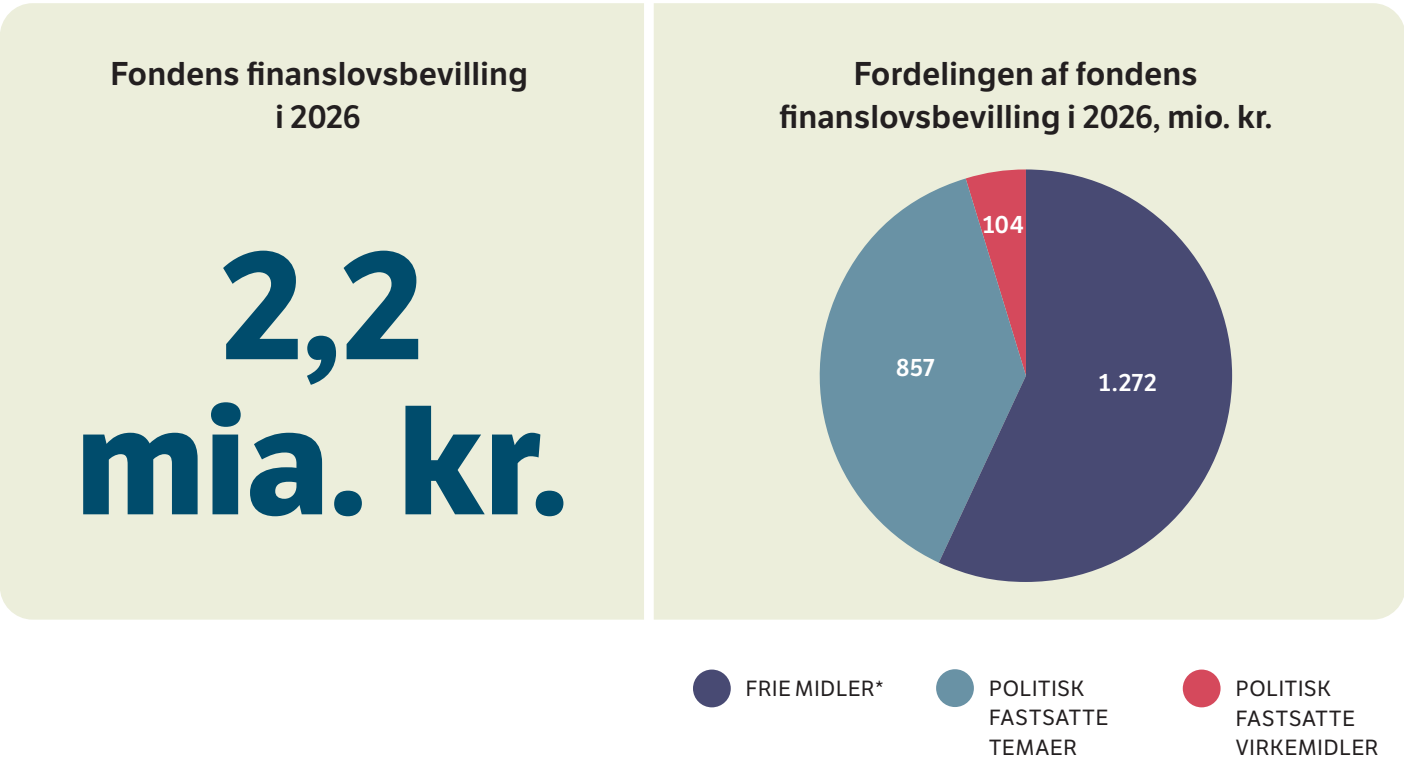
FONDEN ITAL

FONDENS FINANSLOVSBEVILLING 2026

Danmarks Frie Forskningsfonds investeringer i uafhænging, nybrudsskabende forskning finansieres via den årlige finanslov. I 2026 har fonden modtaget en samlet bevilling på 2,2 mia. kr. Heraf er 1.272 mio. kr. frie midler, 104 mio. kr. er politisk fastsatte virkemidler og 857 mio. kr. er afsat til politisk fastsatte temaer.

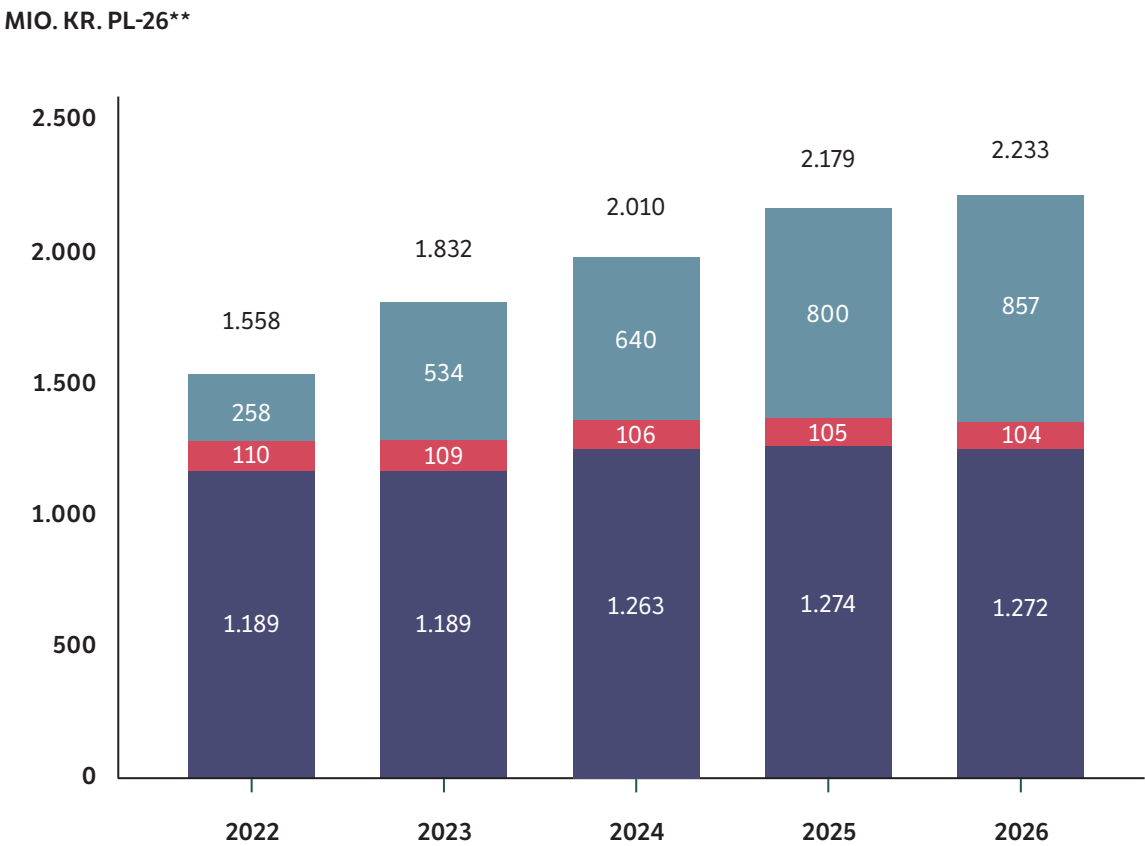
De frie midler dækker over de midler, som fonden udmønter til uafhængig og nysgerrighedsdrevne forskning inden for alle temaer og videnskabelige hovedområder.

De politisk fastsatte virkemidler er "Inge Lehmann-programmet" og "Forskeruddannelse uden for universiteterne", mens de politisk fastsatte temaer i 2026 bl.a. omfatter "Styrket klinisk og uafhængig forskning", "Kunstig intelligens" og "Ældreforskning og demens".

*Herunder Sapere Aude: DFF-Forskningsleder

FINANSLOVSBEVILLING I PERIODEN 2022-2026

FRIE MIDLER*
dækker over de midler, fonden udmønter til fri og nysgerrighedsdrevne forskning inden for alle temaer og videnskabelige hovedområder.

POLITISK FASTSATTE VIRKEMIDLER
dækker over specifikke virkemidler, som besluttes politisk, at fonden skal udbyde.

POLITISK FASTSATTE TEMAER
dækker over midler, der har en tematisk binding jf. aftaler om fordeling af forskningsreserven.

*Herunder Sapere Aude: DFF-Forskningsleder

**Pris- og lønindeks

HVEM UDMØNTER MIDLERNE?

Danmarks Frie Forskningsfond er organiseret i fem faglige forskningsråd, som udmønter fondens frie midler.

Derudover er der DFF | Det Tværrådslige Udvalg, som består af forpersonerne fra hvert af de fem faglige forskningsråd. De udmønter fondens politisk fastsatte virkemidler samt tværrådslige ansøgninger, som involverer metoder og fagområder, som går på tværs af de faglige forskningsråd.

Se hvem der sidder i de forskellige råd på s. 48-55.

I 2025 nedsatte bestyrelsen otte tematiske udvalg med i alt 115 medlemmer, som udmøntede midler til politisk fastsatte temaer. De tematiske udvalg ned-sættes ad hoc og opløses automatisk, efter de tema-tiske bevillinger er udmøntet.

UDMØNTNING AF FORSKNINGSBEVILLINGER I PERIODEN 2022-2025

BEVILLINGSGIVER, LØBENDE PRISER, I MIO. KR.	2022	2023	2024	2025
Frie midler				
DFF Det Tværrådslige Udvalg	30,5	34,7	35,	30,4
DFF Kultur og Kommunikation	157,	177,6	182,9	188,4
DFF Natur og Univers	265,9	268,3	287,5	284,4
DFF Samfund og Erhverv	121,4	141,6	152,0	156,0
DFF Sundhed og Sygdom	220,9	245,4	263,1	258,7
DFF Teknologi og Produktion	279,6	266,5	291,3	313,7
I alt	1.075,3	1.134,0	1.211,7	1.231,6
Politisk fastsatte virkemidler*				
DFF Det Tværrådslige Udvalg	13,4	8,9	1,4	3,6
DFF Kultur og Kommunikation	20,6	19,6	22,6	25,5
DFF Natur og Univers	16,9	16,2	16,5	17,0
DFF Samfund og Erhverv	16,8	18,3	21,6	12,4
DFF Sundhed og Sygdom	21,1	23,8	22,9	20,4
DFF Teknologi og Produktion	14,4	15,7	24,7	24,6
I alt	103,2	102,6	109,5	103,5
Politisk fastsatte temaer**				
Klinisk forskning	127,3	198,1	206,5	227,8
Grøn forskning	107,0	99,4	135,2	159,2
Psykiastrforskning	-	97,7	97,6	148,4
Kunstig intelligens	-	-	-	58,5
Arktisk forskning	-	-	44,8	45,8
Det specialiserede socialområde	-	-	-	39,3
Udsatte børn og unge, samt mistrivsel	-	34,1	34,1	33,9
Læring og trivsel i folkeskolen	-	24,2	24,6	32,8
Ældreforskning	-	-	29,	14,7
Antisemitisme	-	-	-	11,9
Kvanteforskning	-	-	-	10,5
Ensomhed	-	-	19,7	-
Stærkere forskningsmiljøer for erhvervsuddannelserne	-	19,7	18,6	-
I alt	234,3	473,2	610,0	782,8
Total	1.412,8	1.709,8	1.931,2	2.117,9

*Politisk fastsatte virkemidler rummer midler udmøntet til Inge Lehmann-programmet og Forskeruddannelse uden for universiteterne.

**Temabetegnelserne i tabellen er i nogle tilfælde samlet og harmoniseret på tværs af år for at skabe et mere sammenhængende overblik, f.eks. betegnelsen "Udsatte børn og unge, samt mistrivsel". De afspejler derfor ikke nødvendigvis de præcise formuleringer af de enkelte temaer i aftaler om forskningsreserven.

Ansøgninger til Sapere Aude: DFF-Forskningsleder og Forskeruddannelse uden for universiteterne behandles indledningsvist af de faglige råd, men udmøntes i det tværfaglige råd.

Oversigten over fondens udmøntningsbeløb inkluderer genudmøntninger af ubrugte midler, som fonden modtager i tilbagebetalinger fra projekter, der tidligere har fået bevilling. Derfor kan udmøntningsbeløbet være højere end beløbet i finansloven. I årene 2022-2025 er der via finansloven årligt afsat ca. 66 mio. kr. til Sapere Aude: DFF Forskningsleder, mens bestyrelsen i 2025 prioriterede 156,2 mio. kr. af fondens frie midler til virkemidlet.

FONDENS ANSØGNINGER OG BEVILLINGER

Danmarks Frie Forskningsfond modtog 4.553 ansøgninger i 2025 for i alt 19,4 mia. kr.

2,1

MIA. KR. I BEVILGET BELØB

19,4

MIA. KR. I ANSØGT BELØB

525

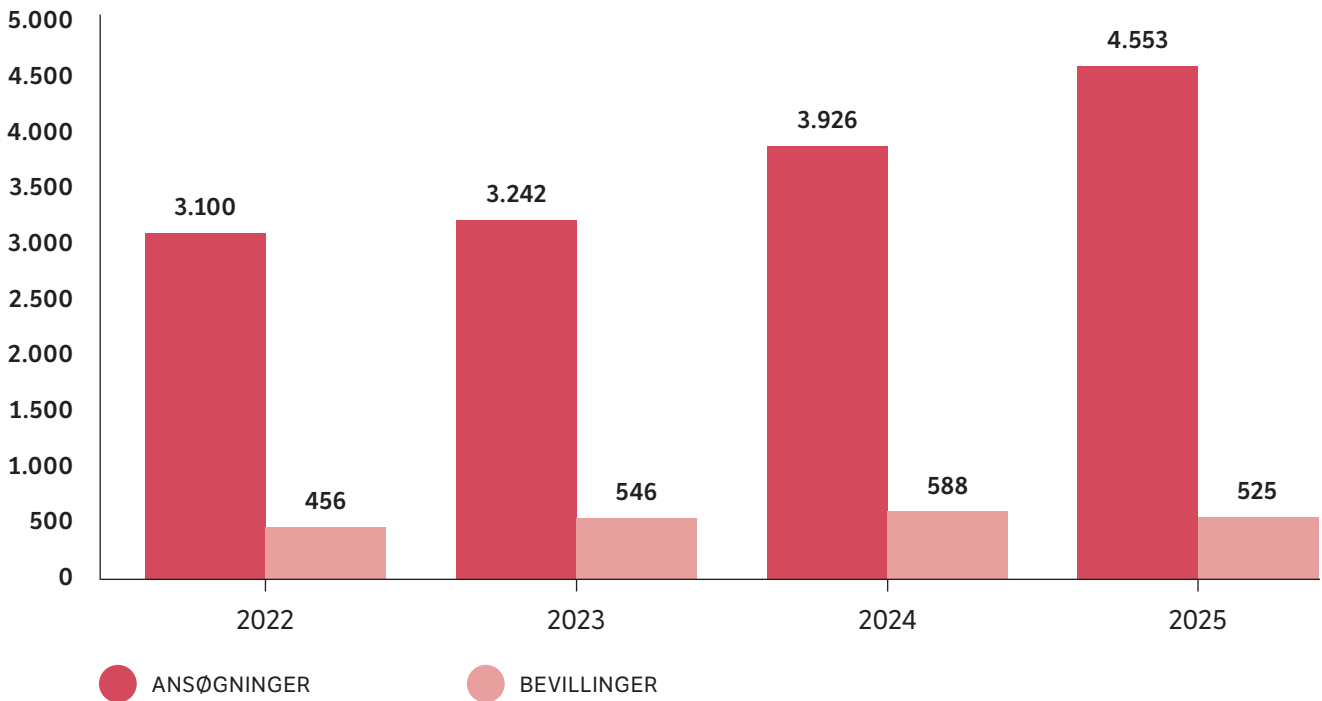
BEVILLINGER TIL NYE PROJEKTER

4.553

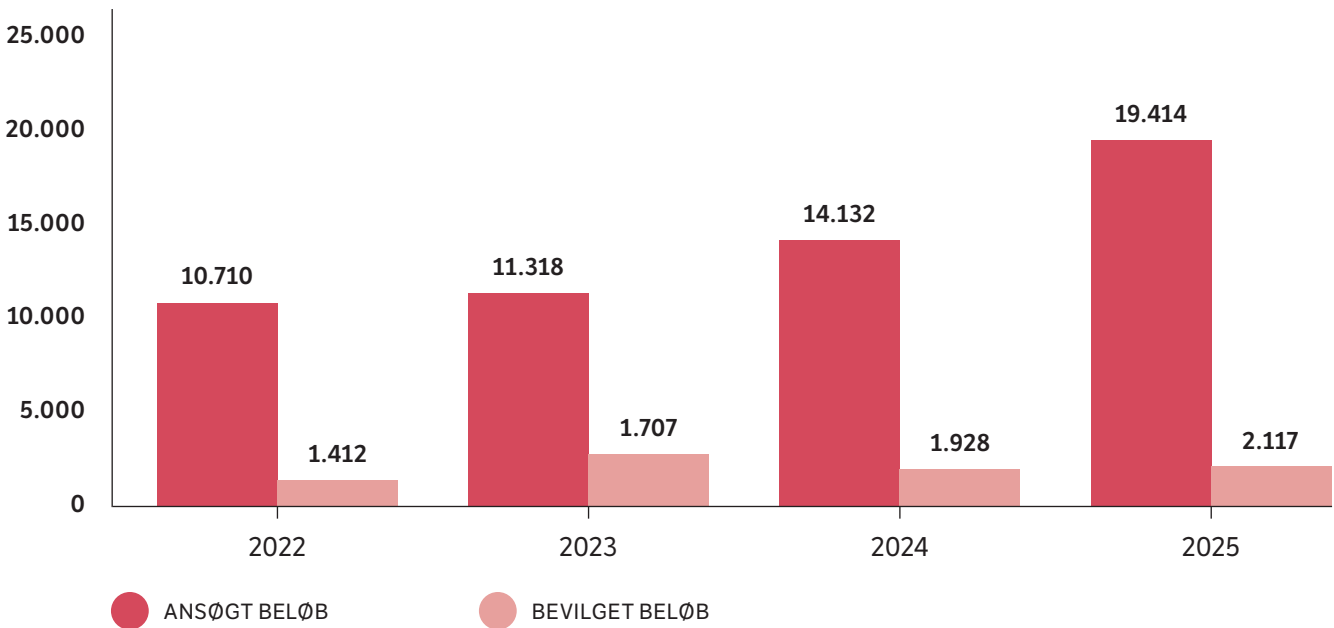
ANSØGNINGER

ANSØGNINGER OG BEVILLINGER 2022-2025

ANTAL ANSØGNINGER OG BEVILLINGER

ANSØGT OG BEVILGET BELØB, MIO. KR., LØBENDE PRISER

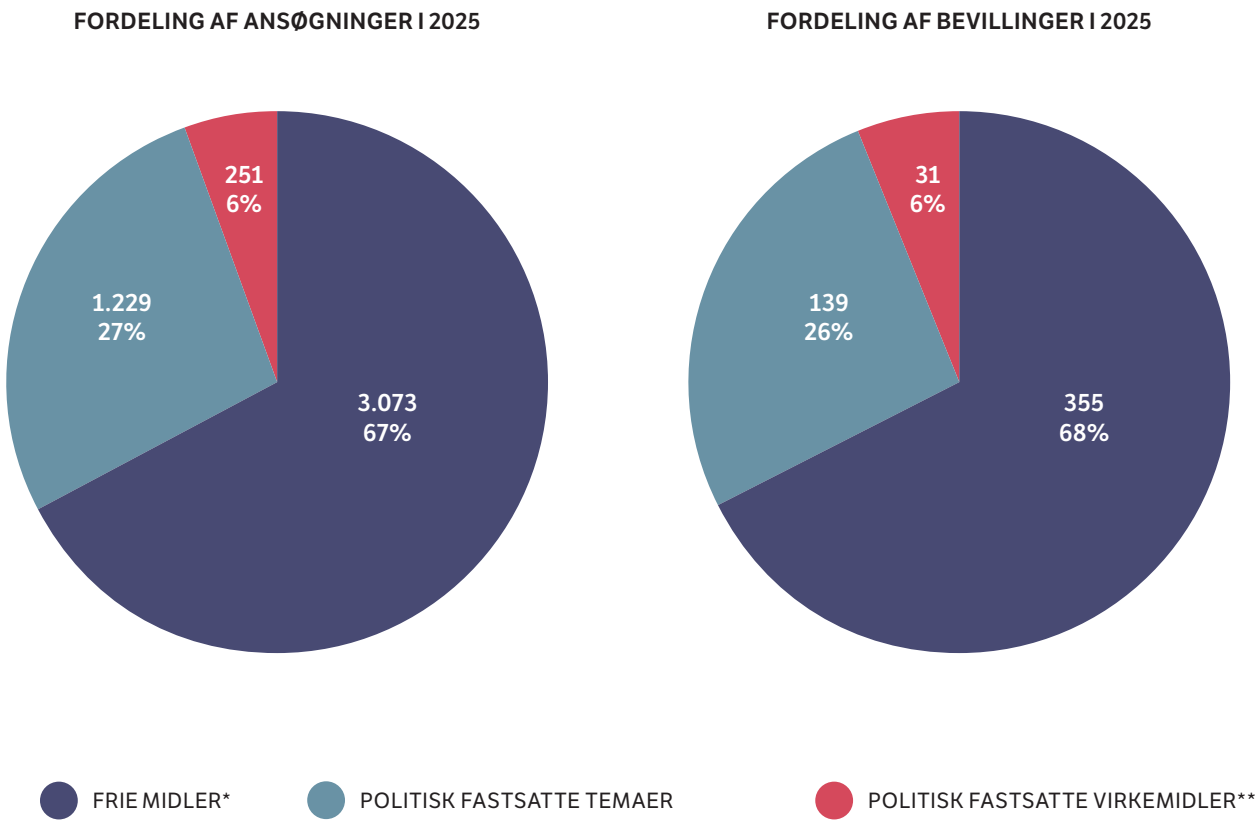

ANSØGNINGER OG BEVILLINGER FORDELT PÅ FONDENS VIRKEMIDLER

Danmarks Frie Forskningsfond udmøntede i 2025 en række forskellige virkemidler og tematiske programmer via de faglige råd og de tematiske udvalg.

For de frie midler er der ikke binding på, hvilket fagområde ansøgeren skal holde sig inden for, og fonden modtager ansøgninger inden for alle videnskabelige hovedområder om alt fra klimavenlige byggematerialer med hjælp fra bakterier og svampe til børns sundhed og trivsel.

For de politisk fastsatte virkemidler og de politisk fastsatte temaer er der fastlagt rammer for midlerne via finansloven og forskningsreserven, f.eks. hvilket tema ansøgningerne skal behandle. Disse rammer besluttet årligt i forbindelse med forhandlinger og vedtagelse af finansloven og aftaler om fordeling af forskningsreserven.

*Herunder Sapere Aude: DFF-Forskningsleder.
**Politisk fastsatte virkemidler rummer midler udmøntet til Inge Lehmann-programmet og Forskeruddannelse uden for universiteterne.

	2022		2023		2024		2025	
	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger
Frie midler								
DFF-Forskningsprojekt1	1.177	167	1.133	198	1.563	198	1.802	197
DFF-Forskningsprojekt2	519	56	419	54	591	56	566	56
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	356	40	348	39	336	38	354	39
DFF-International Postdoc	99	16	71	13	109	17	148	18
Skolarstipendier Sundhed og Sygdom	69	20	60	21	67	18	113	22
Eksplorativt netværk Kultur og Kommunikation	17	4	18	9	25	8	37	7
Delestillinger Sundhed og Sygdom	26	9	25	9	25	7	33	6
Tidsskrifter Kultur og Kommunikation	10	5	11	6	12	6	14	8
Forskningsophold i udlandet Samfund og Erhverv	24	5	24	8	13	4	6	2
I alt, frie midler	2.297	322	2.109	357	2.741	352	3.073	355
Politisk fastsatte virkemidler								
Inge Lehmann-programmet	211	29	178	28	180	29	206	23
Forskeruddannelse uden for universiteterne	49	10	42	9	43	9	45	8
I alt, politisk fastsatte virkemidler	260	39	220	37	223	38	251	31
Politisk fastsatte temaer								
Grøn forskning	338	38	354	32	333	43	415	23
Klinisk forskning	205	57	295	62	247	66	325	47
Psykiastriforskning	-	-	167	35	140	35	165	29
Kunstig intelligens	-	-	-	-	-	-	125	9
Arktisk forskning	-	-	-	-	75	12	51	7
Udsatte børn og unge, samt mistrivsel	-	-	63	10	61	11	49	5
Læring og trivsel i folkeskolen	-	-	18	7	26	8	37	5
Ældreforskning	-	-	-	-	43	9	29	3
Det specialiserede socialområde	-	-	-	-	-	-	17	5
Kvanteforskning	-	-	-	-	-	-	10	5
Antisemitisme	-	-	-	-	-	-	6	1
Ensomhed	-	-	-	-	21	8	-	-
Stærkere forskningsmiljøer for erhvervsuddannelserne	-	-	16	6	16	6	-	-
I alt, politisk fastsatte temaer	543	95	913	152	962	198	1.229	139
I alt	3.100	456	3.242	546	3.926	588	4.553	525

ANSØGNINGER OG BEVILLINGER TIL DE FAGLIGE RÅD

	2022		2023		2024		2025	
	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger
DFF Det Tværrådslige Udvalg*								
DFF-Forskningsprojekt1	16	2	23	3	34	3	36	4
DFF-Forskningsprojekt2	18	3	19	2	21	2	22	3
DFF-International Postdoc	3	-	6	1	6	2	4	-
Forskeruddannelse uden for universiteterne*	7	3	4	1	2	1	1	-
Inge Lehmann-programmet	13	2	10	2	6	-	5	1
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder*	21	1	20	2	9	2	14	-
I alt	78	11	82	11	78	10	82	8
DFF Kultur og Kommunikation								
DFF-Forskningsprojekt1	106	11	85	11	174	17	196	21
DFF-Forskningsprojekt2	124	13	103	15	98	13	110	12
DFF-International Postdoc	29	4	16	4	18	3	25	3
Eksplorativt netværk Kultur og Kommunikation	17	4	18	9	25	8	37	7
Forskeruddannelse uden for universiteterne*	23	4	20	4	17	3	22	5
Inge Lehmann-programmet	37	5	25	3	30	5	29	3
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder*	45	6	55	7	45	6	43	6
Tidsskrifter Kultur og Kommunikation	10	5	11	6	12	6	14	8
I alt	391	52	333	59	419	61	476	65
DFF Natur og Univers								
DFF-Forskningsprojekt1	290	47	262	58	337	54	383	51
DFF-Forskningsprojekt2	93	10	75	7	82	7	74	7
DFF-International Postdoc	22	3	13	2	31	4	43	9
Forskeruddannelse uden for universiteterne*	5	1	3	1	2	1	5	1
Inge Lehmann-programmet	30	5	22	5	22	5	29	4
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder*	104	12	89	10	85	12	97	13
I alt	544	78	464	83	559	83	631	85

	2022		2023		2024		2025	
	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger
DFF Samfund og Erhverv								
DFF-Forskningsprojekt1	144	14	133	17	187	20	219	22
DFF-Forskningsprojekt2	82	8	79	10	104	9	89	9
DFF-International Postdoc	19	3	10	1	24	3	27	4
Forskeruddannelse uden for universiteterne*	6	1	6	1	14	2	9	1
Forskningsophold i udlandet Samfund og Erhverv	24	5	24	8	13	4	6	2
Inge Lehmann-programmet	42	5	34	5	34	5	31	3
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder*	45	5	48	5	57	5	41	4
I alt	362	41	334	47	433	48	422	45
DFF Sundhed og Sygdom								
Delestillinger Sundhed og Sygdom	26	9	25	9	25	7	33	6
DFF-Forskningsprojekt1	339	54	369	66	462	67	585	59
DFF-Forskningsprojekt2	72	7	48	5	90	5	77	5
DFF-International Postdoc	8	2	14	2	16	2	19	3
Forskeruddannelse uden for universiteterne*	8	1	8	2	7	1	6	-
Inge Lehmann-programmet	58	7	60	8	57	7	58	6
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder*	55	5	63	7	53	5	64	7
Skolarstipendier Sundhed og Sygdom	69	20	60	21	67	18	113	22
I alt	635	105	647	120	777	112	955	108
DFF Teknologi og Produktion								
DFF-Forskningsprojekt1	282	39	261	43	369	36	383	40
DFF-Forskningsprojekt2	130	15	95	15	196	20	194	20
DFF-International Postdoc	18	4	12	3	14	3	40	5
Forskeruddannelse uden for universiteterne*	-	-	1	-	1	1	2	1
Inge Lehmann-programmet	31	5	27	5	31	7	54	6
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder*	86	11	73	8	87	8	95	9
I alt	547	74	469	74	698	75	768	81

* Det bemærkes, at ansøgninger til Sapere Aude: DFF-Forskningsleder og Forskeruddannelse uden for universiteterne indledningsvist bliver behandlet i de faglige råd. Den endelige beslutning om bevilling træffes af DFF | Det Tværrådslige Udvalg.

ANSØGNINGER OG BEVILLINGER
TIL POLITISK FASTSATTE TEMAER

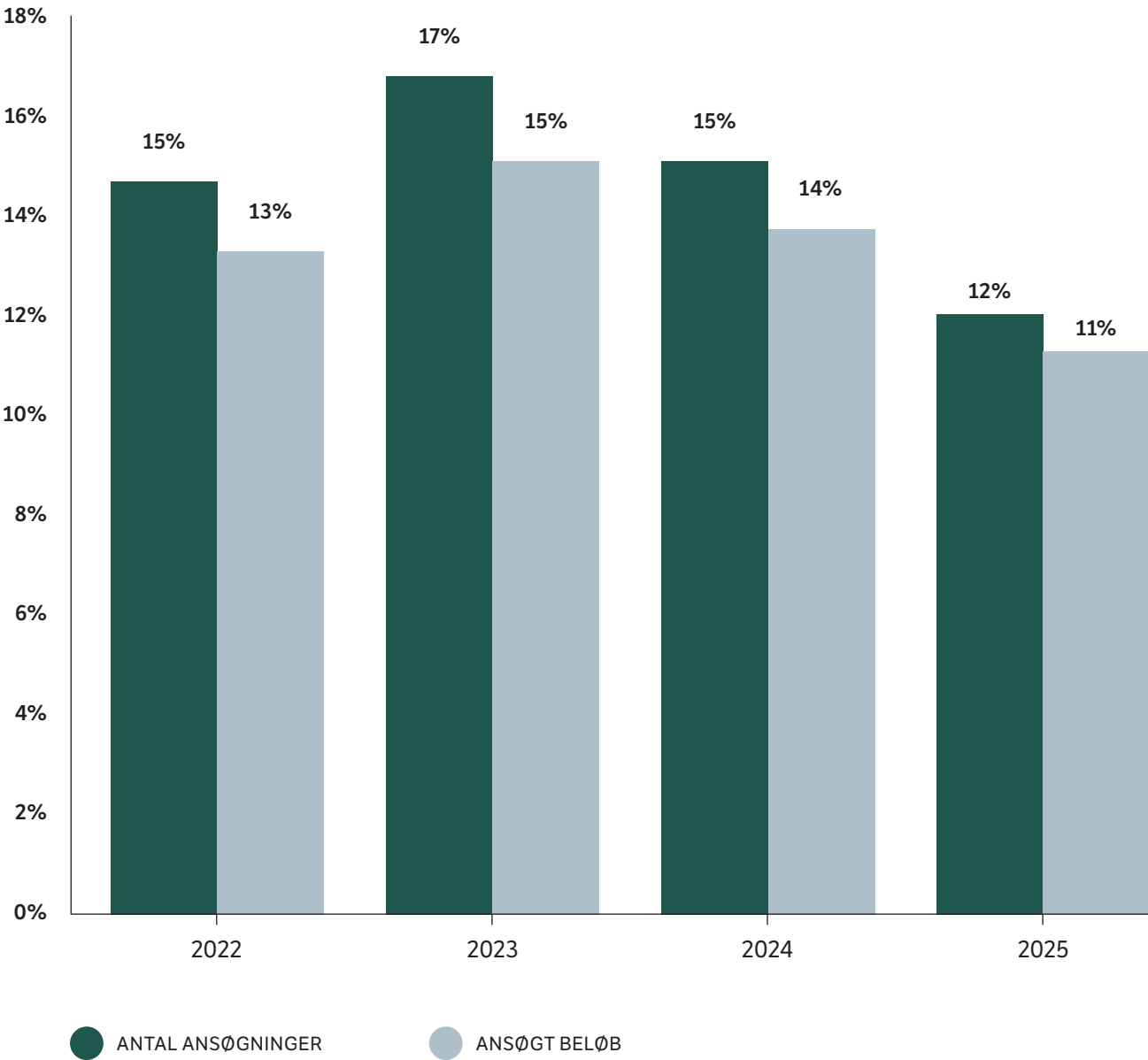
Politisk tema	2022		2024		2024		2025	
	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger	Ansøg- ninger	Bevil- linger
Grøn forskning	338	38	354	32	333	43	415	23
Klinisk forskning	205	57	295	62	247	66	325	47
Psykiaترفorskning	-	-	167	35	140	35	165	29
Kunstig intelligens	-	-	-	-	-	-	125	9
Arktisk forskning	-	-	-	-	75	12	51	7
Udsatte børn og unge, samt mistrivsel	-	-	63	10	61	11	49	5
Læring og trivsel i folkeskolen	-	-	18	7	26	8	37	5
Ældreforskning	-	-	-	-	43	9	29	3
Det specialiserede socialområde	-	-	-	-	-	-	17	5
Kvanteforskning	-	-	-	-	-	-	10	5
Antisemitisme	-	-	-	-	-	-	6	1
Ensomhed	-	-	-	-	21	8	-	-
Stærkere forskningsmiljøer for erhvervsuddannelserne	-	-	16	6	16	6	-	-
I alt	543	95	897	146	962	198	1.229	139

SUCCESRATER

Fondens succesrater afhænger af, hvor stort et beløb fonden udmønter, og hvor mange ansøgninger fonden modtager.

I 2025 fik ca. 12% af de ansøgninger, som fonden modtog, en bevilling.

SUCCESRATER

SUCCESRATER I DE FAGLIGE RÅD OG FOR DE POLITISKE FASTSATTE TEMAER

SUCCESRATER OPGJORT EFTER ANSØGT BELØB

Forskningsråd	2022	2023	2024	2025
DFF Det Tværrådslige Udvalg	13%	13%	11%	10%
DFF Kultur og Kommunikation	12%	14%	13%	12%
DFF Natur og Univers	13%	16%	14%	12%
DFF Samfund og Erhverv	11%	13%	10%	10%
DFF Sundhed og Sygdom	14%	15%	13%	10%
DFF Teknologi og Produktion	13%	15%	10%	10%

Note: DFF | Kultur og Kommunikation og DFF | Natur og Univers udmøntede desuden tematiske midler i 2025. Disse er ikke indregnet her.

Politisk tema	2022	2023	2024	2025
Grøn forskning	11%	9%	13%	6%
Klinisk forskning	28%	21%	28%	14%
Psykiatriforskning	-	19%	24%	18%
Kunstig intelligens	-	-	-	7%
Arktisk forskning	-	-	15%	14%
Udsatte børn og unge, samt mistrivsel	-	15%	18%	11%
Læring og trivsel i folkeskolen	-	37%	26%	14%
Ældreforskning	-	-	22%	9%
Det specialiserede socialområde	-	-	-	29%
Antisemitisme	-	-	-	21%
Kvanteforskning	-	-	-	51%
Ensomhed	-	-	33%	-
Stærkere forskningsmiljøer for erhvervsuddannelserne	-	37%	35%	-

SUCCESRATER OPGJORT EFTER ANTAL ANSØGNINGER

Forskningsråd	2022	2023	2024	2025
DFF Det Tværrådslige Udvalg	14%	13%	13%	10%
DFF Kultur og Kommunikation	13%	18%	15%	14%
DFF Natur og Univers	14%	18%	15%	13%
DFF Samfund og Erhverv	11%	14%	11%	11%
DFF Sundhed og Sygdom	17%	19%	14%	11%
DFF Teknologi og Produktion	14%	16%	11%	11%

Note: DFF | Kultur og Kommunikation og DFF | Natur og Univers udmøntede desuden tematiske midler i 2025. Disse er ikke indregnet her.

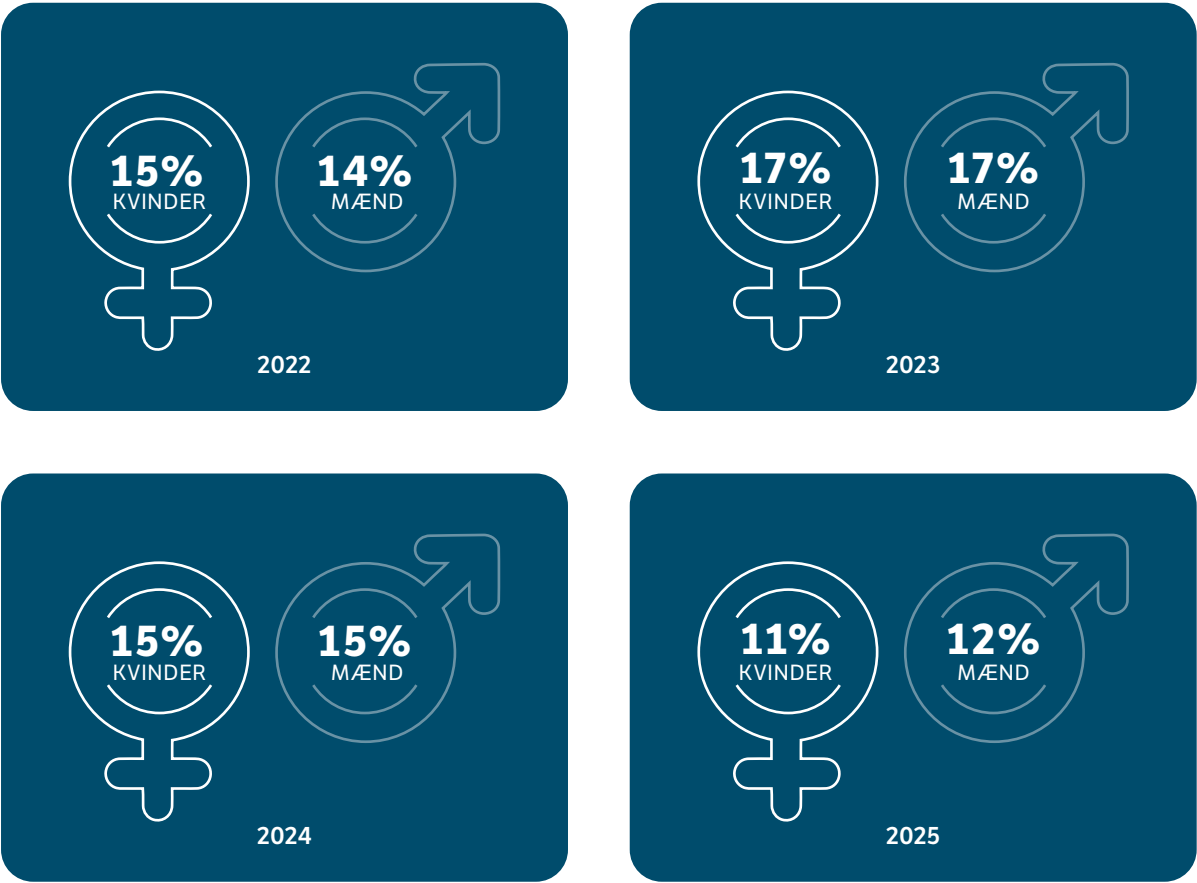
Politisk tema	2022	2023	2024	2025
Grøn forskning	11%	9%	13%	6%
Klinisk forskning	28%	21%	27%	14%
Psykiatriforskning	-	21%	25%	18%
Kunstig intelligens	-	-	-	7%
Arktisk forskning	-	-	16%	14%
Udsatte børn og unge, samt mistrivsel	-	16%	18%	10%
Læring og trivsel i folkeskolen	-	39%	31%	14%
Ældreforskning	-	-	21%	10%
Det specialiserede socialområde	-	-	-	29%
Kvanteforskning	-	-	-	50%
Antisemitisme	-	-	-	17%
Ensomhed	-	-	38%	-
Stærkere forskningsmiljøer for erhvervsuddannelserne	-	38%	38%	-

SUCCESRATER EFTER KØN

Kvinder og mænd skal have lige muligheder for at opnå bevilling i fonden. Derfor monitorerer fonden løbende kvinder og mænds succesrater.

Tallene viser, at kvinder og mænd overordnet set har lige gode muligheder for at opnå bevilling.

SUCCESRATER (ANTAL ANSØGNINGER) OPGJORT EFTER KØN

Figureerne medtager alle virkemidler, som er udmøntet i perioden.

Forskningsråd	2022		2023		2024		2025	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂
DFF Det Tværrådslige Udvalg*	16%	13%	13%	14%	21%	5%	12%	8%
DFF Kultur og Kommunikation	13%	13%	19%	17%	13%	17%	14%	14%
DFF Natur og Univers	14%	14%	18%	18%	12%	16%	12%	13%
DFF Samfund og Erhverv	13%	10%	14%	14%	10%	12%	10%	11%
DFF Sundhed og Sygdom	14%	18%	17%	20%	13%	16%	10%	12%
DFF Teknologi og Produktion	13%	14%	15%	16%	14%	10%	11%	10%

Note: DFF | Kultur og Kommunikation og DFF | Natur og Univers udmøntede desuden tematiske midler i 2025. Disse er ikke indregnet her.

Politisk tema	2022		2023		2024		2025	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Grøn forskning	17%	9%	8%	9%	12%	13%	5%	6%
Klinisk forskning	27%	29%	18%	23%	28%	26%	15%	14%
Kunstig intelligens	-	-	-	-	-	-	11%	6%
Psykiaترفorskning	-	-	21%	21%	28%	20%	11%	27%
Arktisk forskning	-	-	-	-	19%	13%	14%	14%
Læring og trivsel i folkeskolen	-	-	58%	0%	27%	33%	14%	13%
Udsatte børn og unge, samt mistrivsel	-	-	22%	0%	25%	5%	14%	0%
Kvanteforskning	-	-	-	-	-	-	50%	50%
Ældreforskning	-	-	-	-	19%	25%	14%	0%
Det specialiserede socialområde	-	-	-	-	-	-	27%	33%
Antisemitisme	-	-	-	-	-	-	33%	0%
Stærkere forskningsmiljøer for erhvervsuddannelserne	-	-	43%	33%	36%	40%	-	-
Ensomhed	-	-	-	-	29%	57%	-	-

ANSØGERNES PH.D.-ALDER

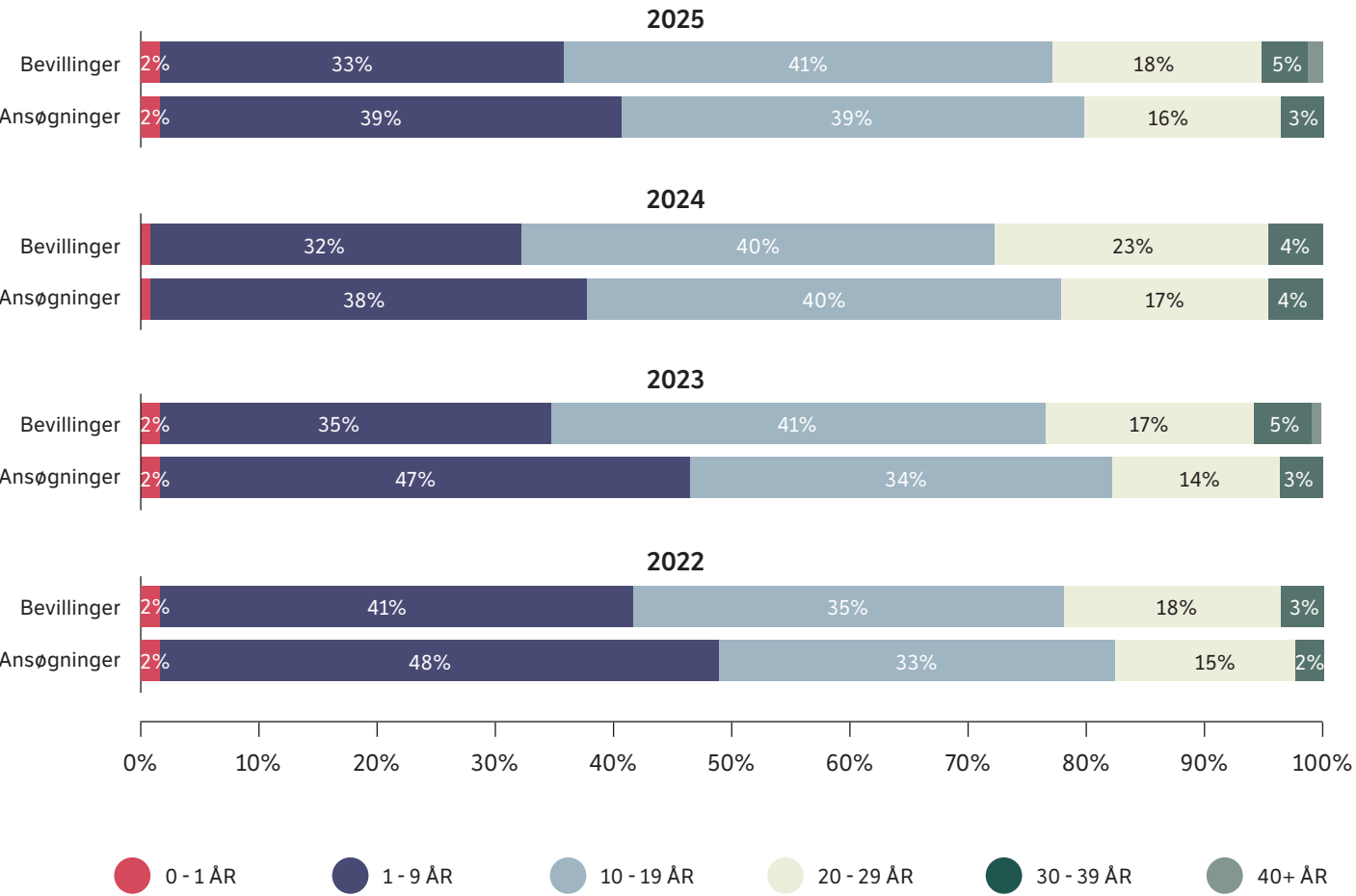
Et vigtigt led i at opbygge et bæredygtigt og stærkt forsknings- og vidensøkosystem er at bidrage til at skabe de bedste betingelser for at støtte dygtige forskere på alle karrieretrin.

Det gør Danmarks Frie Forskningsfond bl.a. ved at ud-mønte virkemidler som DFF-International Postdoc, som henvender sig til forskere, der er tidligt i deres karriere, mens virkemidlet Sapere Aude: DFF-Forskningsleder henvender sig til den spirende forskningsleder i ph.d.-aldersgruppen 3-8 år og virkemidlet DFF-Forsk-

ningsprojekt2 henvender sig til den mere erfarne for-sker, med en ph.d.-alder på 8 år eller mere. DFF-Forskningsprojekt1 er det virkemiddel, som modta-ger flest ansøgninger hvert år. Til og med 2025 har der ikke været krav til ph.d.-alder.

Denne variation i krav til ph.d.-alder betyder, at fonden modtager ansøgninger både fra forskere, som er i be-gyndelsen af deres forskerkarriere og fra mere etable-rede forskere.

ANSØGERNES PH.D.-ALDER

Ph.d.-alder angiver, hvor længe ansøgeren har haft sin ph.d.-grad ved ansøgningstidspunktet. Orlovsperioder indgår ikke i beregningen af ph.d.-alder

Afrunding i tabellerne kan medføre, at tallene ikke summer til totalen.

ANSØGNINGER TIL DE FAGLIGE RÅD,
FORDELT PÅ PH.D.-ALDER

ANSØGNINGER	0-1 år	1-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40+ år	I alt
2025							
DFF Det Tværrådslige Udvalg	0%	46%	35%	14%	4%	1%	100%
DFF Kultur og Kommunikation	3%	35%	44%	16%	2%	0%	100%
DFF Natur og Univers	3%	40%	31%	18%	7%	1%	100%
DFF Samfund og Erhverv	2%	45%	36%	14%	2%	0%	100%
DFF Sundhed og Sygdom	1%	37%	41%	17%	3%	1%	100%
DFF Teknologi og Produktion	2%	39%	36%	17%	4%	1%	100%

Note: DFF | Kultur og Kommunikation og DFF | Natur og Univers udmøntede desuden tematiske midler i 2025. Disse er ikke indregnet her.

BEVILLINGER	0-1 år	1-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40+ år	I alt
2025							
DFF Det Tværrådslige Udvalg	0%	25%	50%	25%	0%	0%	100%
DFF Kultur og Kommunikation	3%	33%	45%	12%	3%	3%	100%
DFF Natur og Univers	1%	36%	26%	27%	10%	0%	100%
DFF Samfund og Erhverv	5%	40%	45%	10%	0%	0%	100%
DFF Sundhed og Sygdom	2%	30%	40%	25%	3%	1%	100%
DFF Teknologi og Produktion	3%	29%	41%	20%	6%	1%	100%

Note: DFF | Kultur og Kommunikation og DFF | Natur og Univers udmøntede desuden tematiske midler i 2025. Disse er ikke indregnet her.

ANSØGNINGER TIL POLITISK FASTSATTE TEMAER,
FORDELT PÅ PH.D.-ALDER

ANSØGNINGER	0-1 år	1-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40+ år	I alt
2025							
Grøn forskning	1%	32%	45%	17%	4%	0%	100%
Klinisk forskning	3%	36%	41%	18%	2%	0%	100%
Psykiaترفorskning	1%	45%	40%	12%	2%	0%	100%
Kunstig intelligens	3%	37%	45%	14%	1%	0%	100%
Arktisk forskning	2%	29%	43%	14%	12%	0%	100%
Udsatte børn og unge samt mistrivsel	2%	29%	53%	12%	4%	0%	100%
Læring og trivsel i folkeskolen	0%	62%	32%	5%	0%	0%	100%
Ældreforskning	0%	43%	50%	7%	0%	0%	100%
Det specialiserede socialområde	0%	35%	53%	12%	0%	0%	100%
Kvanteforskning	25%	75%	0%	0%	0%	0%	100%
Antisemitisme	0%	17%	50%	33%	0%	0%	100%

BEVILLINGER	0-1 år	1-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40+ år	I alt
2025							
Grøn forskning	0%	17%	48%	17%	17%	0%	100%
Klinisk forskning	2%	37%	56%	5%	0%	0%	100%
Psykiaترفorskning	0%	50%	38%	8%	4%	0%	100%
Kunstig intelligens	0%	22%	67%	11%	0%	0%	100%
Arktisk forskning	0%	29%	43%	29%	0%	0%	100%
Udsatte børn og unge samt mistrivsel	0%	20%	60%	20%	0%	0%	100%
Læring og trivsel i folkeskolen	0%	60%	40%	0%	0%	0%	100%
Ældreforskning	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Det specialiserede socialområde	0%	60%	40%	0%	0%	0%	100%
Kvanteforskning	33%	67%	0%	0%	0%	0%	100%
Antisemitisme	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%

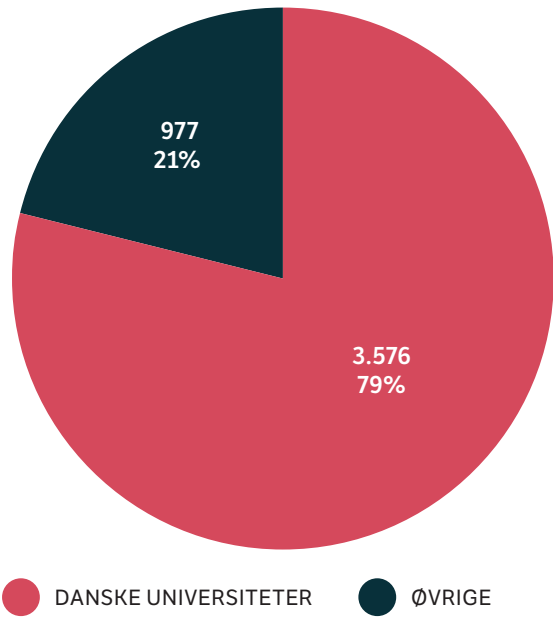
INSTITUTIONER

Hovedparten af de ansøgninger Danmarks Frie Forskningsfond modtager, er indsendt af forskere fra et af de danske universiteter.

Det er især forskere fra Københavns Universitet og Aarhus Universitet, som indsender mange ansøgninger, mens fonden modtager færre ansøgninger fra IT-Universitetet, Copenhagen Business School og Roskilde Universitet.

Blandt de ansøgere, som ikke er ansat på et universitet, er det især forskere ansat ved regionerne, som indsender ansøgninger. Regionerne dækker i denne sammenhæng over universitetshospitaler, forskning i psykiatrien mv.

Ansøgninger fra universiteterne og øvrige institutioner

ANSØGNINGER, BEVILLINGER OG SUCCESRATER FOR INSTITUTIONERNE

Institutioner	2023			2024			2025		
	Ansøgnin-ger	Bevillinger	Succesra-te	Ansøgnin-ger	Bevillinger	Succesra-te	Ansøgnin-ger	Bevillinger	Succesra-te
Danske universiteter									
Københavns Universitet	703	126	18%	847	138	16%	966	130	13%
Aarhus Universitet	766	133	17%	910	158	17%	965	117	12%
Danmarks Tekniske Universitet	368	57	15%	464	50	11%	566	56	10%
Syddansk Universitet	310	48	15%	383	49	13%	500	56	11%
Aalborg Universitet	211	25	12%	280	29	10%	330	22	7%
Roskilde Universitet	88	8	9%	122	17	14%	112	10	9%
Copenhagen Business School	70	6	9%	69	6	9%	90	6	7%
IT-Universitetet Kbh.	37	4	11%	43	2	5%	47	6	13%
Øvrige institutioner									
Regionerne herunder hospitaler m.v.	462	95	21%	553	92	17%	669	73	11%
Professionshøjskoler*	50	4	8%	49	8	16%	46	4	9%
Sektorforsknings-institutioner	21	8	38%	24	4	17%	45	3	7%
Øvrige	156	32	21%	182	35	19%	217	42	19%

*Note: Herunder Danmarks Medie- og Journalisthøjskole
Kategorien 'Øvrige' indeholder f.eks. andre offentlige danske institutioner, private virksomheder, udenlandske institutioner o.a.

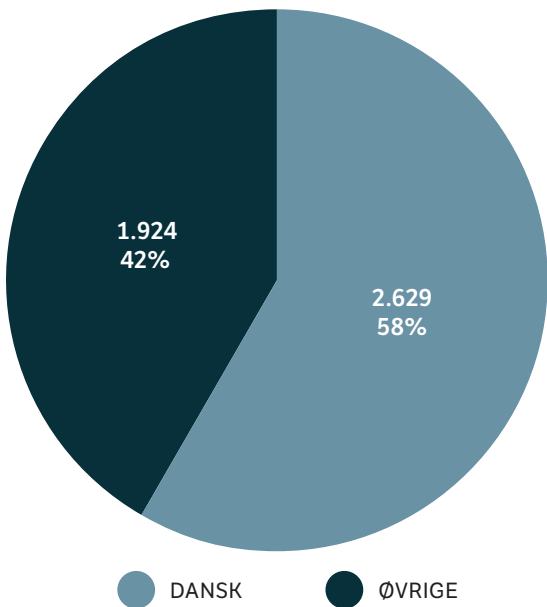
STATSBORGERSKAB

Blandt de 4.553 ansøgninger, som fonden modtog i 2025, var knap 60 % af dem indsendt af danske statsborgere.

Generelt har ansøgninger indsendt af danske statsborgere en højere succesrate end ansøgninger, som er indsendt af ansøgere med andet statsborgerskab.

Det er særligt forskere med statsborgerskab fra Tyskland, Kina og Italien, som indsender ansøgninger til fonden.

Ansøgenes statsborgerskab i 2025

ANSØGNINGER, BEVILLINGER OG SUCCESRATER EFTER STATSBORGERSKAB

Statsborgerskab	2023			2024			2025		
	Ansøgninger	Bevillinger	Succesrate	Ansøgninger	Bevillinger	Succesrate	Ansøgninger	Bevillinger	Succesrate
Danmark	1.938	386	20%	2.314	406	18%	2.629	349	13%
Tyskland	218	38	17%	255	26	10%	283	38	13%
Kina	101	8	8%	143	15	10%	174	10	6%
Italien	98	7	7%	108	6	6%	138	15	11%
USA	79	12	15%	80	14	18%	113	12	11%
Iran	60	4	7%	71	5	7%	104	5	5%
Indien	35	3	9%	56	5	9%	83	5	6%
Sverige	64	9	14%	72	13	18%	82	9	11%
Storbritannien	75	9	12%	89	14	16%	81	7	9%
Spanien	42	4	10%	56	6	11%	56	7	13%
Frankrig	34	6	18%	46	9	20%	51	6	12%
Øvrige	498	60	12%	636	69	11%	759	62	8%
I alt	3.242	546	17%	3.926	588	15%	4.553	525	12%

Oversigten over 'øvrige statsborgerskaber' medtager kun de 10 statsborgerskaber, som har indsendt flest ansøgninger.

BESTYRELSEN

Bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond tegner Danmarks Frie Forskningsfond politisk og strategisk og varetager sammen med de faglige forskningsråd den forskningsfaglige rådgivning til bl.a. uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og regeringen. Bestyrelsen træffer beslutning om fordeling af Danmarks Frie Forskningsfonds midler mellem de faglige forskningsråd og har ikke selv bevillingskompetence.

Bestyrelsen pr. 1. maj 2025
Fra venstre: Fra venstre: Gemma C. Solomon, Jørgen Frøkiær, Helle Kryger Aggerholm, Søren Serritzlew, Lasse Rosendahl, Ole Kirk, Klaus Petersen og Nanna Mik-Meyer.

SØREN SERRITZLEW (Forperson)
Professor, institut for statskundskab, Aarhus Universitet

JØRGEN FRØKIÆR (Næstforperson)
Professor, institutleder, Institut for klinisk medicin, Aarhus Universitet

GEMMA C. SOLOMON
Professor, Kemisk institut, Københavns Universitet

HELLE KRYGER AGGERHOLM
Forsknings- og udviklingsdirektør, VIA University College

KLAUS PETERSEN
Professor, centerleder, Institut for sprog, kultur, historie og kommunikation, Danish Institute for Advanced Study, Syddansk Universitet

LASSE ROSENDAHL
Professor, ph.d., Executive Director, Novo Nordisk Foundation CO₂ Research Center

METTE MARIE ROSENKILDE
Viceinstitutleder, professor, biomedicinsk institut, Københavns Universitet

NANNA MIK-MEYER
Professor, ph.d., Copenhagen Business School

OLE KIRK
ph.d., selvstændig konsulent inden for bioteknologi

FAGLIGE RÅD

Danmarks Frie Forskningsfond består af i alt 84 medlemmer fordelt på en bestyrelse og fem faglige forskningsråd: **Kultur og Kommunikation, Natur og Univers, Samfund og Erhverv, Sundhed og Sygdom og Teknologi og Produktion**. Desuden har fonden Det Tværrådslige Udvalg, som består af forpersonerne for de fem faglige forskningsråd.

Der nedsættes på årlig basis tematiske udvalg, der udmønter midler til forskning indenfor politisk fastsatte temaer.

Fra venstre: Robert Tranekær Klemmensen fra FSE, Lone Koefoed Hansen fra FKK, Peter Rossing fra FSS, Susanne Brix Pedersen fra FTP og Kirstine Berg-Sørensen fra FNU.

DFF | Kultur og Kommunikation (FKK)

Rådet dækker følgende hoveddiscipliner: Kunsthistorie, arkitektur og designforskning, medievidenskab, filmvidenskab, musikvidenskab humanistisk IKT, litteraturvidenskab, teatervidenskab, filologi, sprogvidenskab, kommunikationsforskning, antropologi, etnologi, arkæologi, historie, filosofi, idé- og videnskabshistorie, teologi, religionsvidenskab, pædagogik, psykologi samt andre tilgrænsende humanistiske forskningsområder, eksempelvis biblioteksforskning, museologi og humanistiske aspekter af henholdsvis sportsvidenskab, folkesundhedsvidenskab, byplanlægning og fysisk planlægning.

Lektor Lone Koefoed Hansen (Forperson)	Aarhus Universitet
Professor Anders Engberg-Pedersen	Syddansk Universitet
Professor Ane Qvortrup	Syddansk Universitet
Professor Bo Poulsen	Aalborg Universitet
Professor Dorthe Duncker	Københavns Universitet
Professor Klemens Kapel	Københavns Universitet
Professor Kirstine Rømer Thomsen	Aarhus Universitet
Professor Mette Sandbye	Københavns Universitet
Professor Mikkel Bille	Københavns Universitet
Professor Nete Nørgaard Kristensen	Københavns Universitet
Lektor Ulla Schmidt	Aarhus Universitet

DFF | Natur og Univers (FNU)

Rådet dækker de forskningsfaglige områder inden for de klassiske discipliner astronomi, fysik, kemi, matematik, datalogi, molekylær biologi, biokemi/biofysik, biologi, geologi samt den naturvidenskabelige del af geografi.

Lektor Kirstine Berg-Sørensen (Forperson)	Danmarks Tekniske Universitet
Professor Anders Albrechtsen	Københavns Universitet
Professor Carsten Wiuf	Københavns Universitet
Professor Jacob Kongsted	Syddansk Universitet
Professor Johannes Overgaard	Aarhus Universitet
Professor Karen Timmermann	Danmarks Tekniske Universitet
Professor Kresten Lindorff-Larsen	Københavns Universitet
Professor Mette Burmølle	Københavns Universitet
Professor Mikael Bols	Københavns Universitet
Professor Nicolaj Krog Larsen	Københavns Universitet
Professor Shfaqat Abbas Khan	Danmarks Tekniske Universitet
Professor Steen Lynge Hannestad	Aarhus Universitet
Professor Tinna Ventrup Stevnsner	Aarhus Universitet
Professor Torsten Nygård Kristensen	Aalborg Universitet
Professor Aasa Feragen-Hauberg	Danmarks Tekniske Universitet

DFF | Samfund og Erhverv (FSE)

Rådet dækker følgende hoveddiscipliner: Økonomi, sociologi, politologi og retsvidenskab og de samfundsvidenskabelige aspekter af en række tværgående temaer (f.eks. kommunikationsforskning, udviklingsforskning, kønsforskning og kulturgeografi).

Professor Robert Tranekær Klemmensen (Forperson)	Lunds Universitet
Professor Anne Skorkjær Binderkrantz	Aarhus Universitet
Professor Carl-Johan Dalgaard	Københavns Universitet
Professor Christoph Grimpe	Copenhagen Business School
Seniorforsker Jens-Peter Thomsen	VIVE
Professor Lars Jakob Buur	Roskilde Universitet
Lektor Lisbeth Funding La Cour	Copenhagen Business School
Professor Margaretha Järvinen	Københavns Universitet
Professor Maria Knoth Humlum	Aarhus Universitet
Professor Mette Hartlev	Københavns Universitet
Seniorforsker Rens Van Munster	DIIS
Professor Signe Vikkelsø	Copenhagen Business School

DFF | Sundhed og Sygdom (FSS)

Rådet dækker de forskningsfaglige områder inden for alle aspekter af såvel grundvidenskabelige som klinisk forskning rettet mod mennesker sundhed og sygdom. Rådet dækker således de grundvidenskabelige aspekter gennem f.eks. molekylær medicin og genetik, anatomi, medicinsk fysiologi og biokemi, medicinsk mikrobiologi, farmakologi og lægemidler, sygdomsmodeller samt medicinsk bioinformatik og systembiologi. De kliniske aspekter dækker bl.a. medicin, kirurgi og psykiatri, odontologi, udredning og diagnose og paramedicin, undersøgelse og behandling, herunder ernæring, motion og lægemidler. De samfundsmedicinske aspekter omfatter bl.a. forebyggelse, sundhedstjeneste og epidemiologiske aspekter.

Professor Peter Rossing (Forperson)	Københavns Universitet/Steno Diabetes Center
Professor Bo Torben Porse	Københavns Universitet/Rigshospitalet
Lektor Charlotte Mehlin Sørensen	Københavns Universitet
Professor Christian Morberg Wejse	Aarhus Universitet
Professor Claus Thorn Ekstrøm	Københavns Universitet/Region Hovedstaden
Professor Ditte Caroline Andersen	Syddansk Universitet
Professor Jakob Balslev Sørensen	Københavns Universitet
Professor Karina Dalsgaard Sørensen	Aarhus Universitet
Professor Marianne Skovsager Andersen	Syddansk Universitet/Odense Universitetshospital
Professor Michael Eriksen Benros	Københavns Universitet/Psykiatrisk Center København
Professor Michael Hecht Olsen	Syddansk Universitet/Holbæk Sygehus
Professor Michael Lisby	Københavns Universitet
Professor Nanna Brix Finnerup	Aarhus Universitet
Professor Niels Jessen	Aarhus Universitet/Steno Diabetes Center Aarhus
Professor Rune Hartmann	Aarhus Universitet
Klinisk lærestolsprofessor Signe Jespersgaard Borgquist	Aarhus Universitet/Aarhus Universitetshospital
Klinisk professor Søren Paaske Johnsen	Aalborg Universitet
Professor Trine Hyrup Mogensen	Aarhus Universitet/Aarhus Universitetshospital

DFF | Teknologi og Produktion (FTP)

Rådet dækker følgende hoveddiscipliner: Animalsk produktion, bioteknologi, bygge- og anlægsteknik, elektronik, energiteknik, fødevarevidenskab, informationsteknologi, jordbrugsvidenskab, kemiteknik, kommunikationsteknologi, materialeteknologi, maskin- og produktionsteknik, medicoteknik, mikro- og nanoteknologi, miljøteknologi, vegetabilsk produktion, veterinærvidenskab samt udnyttelse af naturressourcer og miljøbeskyttelse.

Professor Susanne Brix Pedersen (Forperson)	Danmarks Tekniske Universitet
Professor Camilla Foged	Københavns Universitet
CTO Christian Vestergaard Poulsen	NKT Photonics A/S
Professor Dennis Sandris Nielsen	Københavns Universitet
Professor Dorthe Bomholdt Ravnsbæk	Aarhus Universitet
Professor Elena Simona Radutoiu	Aarhus Universitet
Professor Henrik Myhre Jensen	Aarhus Universitet
Professor Horst-Günter Rubahn	Syddansk Universitet
Professor Krist Victor Bernard Gernaey	Danmarks Tekniske Universitet
Professor Lars Stoumann Fosgrau Jensen	Københavns Universitet
Professor Michael Havbro Faber-Nielsen	Lusófona Universitet
Senior Department Manager Mikael Rørdam Andersen	Novonesis A/S
Professor Morten Birkved	Syddansk Universitet
Professor Petar Popovski	Aalborg Universitet
Professor Stephen Edward Rees	Aalborg Universitet
Professor Susanne Bødker	Aarhus Universitet
Professor Søren Alexandersen	Aarhus Universitet
Professor Thomas Thymann	Københavns Universitet

DFF | Det Tværrådslige Udvalg

DFF | Det Tværrådslige Udvalg består af repræsentanter fra alle fem faglige råd og koordinerer behandlingsproceduren for de ansøgninger, der placerer sig i grænsefladerne mellem rådene. Det Tværrådslige Udvalg uddeler desuden midler til ansøgninger, der vurderes at være egentligt tværrådslige (se afsnit 5.5), samt til ansøgninger til virkemidlerne Sapere Aude: DFF-Forskningsleder og Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d.).

Lone Koefoed Hansen	Forperson for DFF Kultur og Kommunikation	Aarhus Universitet
Kirstine Berg-Sørensen	Forperson for DFF Natur og Univers	Danmarks Tekniske Universitet
Robert Tranekær Klemmensen	Forperson for DFF Samfund og Erhverv	Lunds Universitet
Peter Rossing	Forperson for DFF Sundhed og Sygdom	Københavns Universitet/Steno Diabetes Center
Susanne Brix Pedersen	Forperson for DFF Teknologi og Produktion	Danmarks Tekniske Universitet

TEMATISKE UDVALG

Fonden nedsætter tematiske udvalg på årlig basis til at udmønte midler med politisk fastsatte temaer som f.eks. ’Forskning i kunstig intelligens’ og ’Psykiatriforskning’. I 2025 var der otte tematiske udvalg, der udmøntede midler til politisk fastsatte temaer. De tematiske udvalg nedsættes ad hoc og opløses automatisk efter, at de tematiske bevillinger er udmøntet.

DFF | Tematisk udvalg
Arktisk forskning – Klimaforandringer og bæredygtige arktiske samfund

DFF | Tematisk udvalg
Forskning i kunstig intelligens

DFF | Tematisk udvalg
Grøn forskning

DFF | Tematisk udvalg
Læring og trivsel i grundskolen

DFF | Tematisk udvalg
Psykiatriforskning

DFF | Tematisk udvalg
Styrket forskning på det specialiserede socialområde

DFF | Tematisk udvalg
Styrket klinisk og uafhængig forskning

DFF | Tematisk udvalg
Ældreforskning, udsathed og mistrivsel

DFF | Tematisk udvalg - Forskning i kunstig intelligens

Udvalget var nedsat for at uddele midler, der har til formål at styrke forskning i kunstig intelligens med særlig fokus på ansvarlig udvikling og anvendelse af teknologien. Samtidig skal midlerne give forskningsindsatsen på området i Danmark et løft, herunder også den tidlige, grundlagsskabende forskning – bl.a. med henblik på at kunne præge udviklingen af kunstig intelligens.

Professor Ira Assent (Forperson)	Aarhus Universitet
Reader Belen Martin-Barragan	University of Edinburgh Business School
Professor Dagmar Kainmüller	Max Delbrueck Center, Berlin Institute for Medical Systems Biology
Professor Ingvild Bode	Syddansk Universitet
Lektor Manuel Gomez Rodriguez	Max Planck Institute for Software Systems
Lektor Melih Kandemir	Syddansk Universitet
Professor Michael Kampffmeyer	Norges arktiske universitet
Professor Panagiotis Papapetrou	Stockholms Universitet
Professor Rebecca Fiebrink	University of the Arts, London
Professor Scott Rettberg	Universitetet i Bergen
Professor Tania Cerquitelli	Politecnico di Torino
Professor Thomas Bolander	Danmarks Tekniske Universitet
Professor Aasa Feragen	Danmarks Tekniske Universitet

DFF | Tematisk udvalg - Grøn forskning

Udvalget var nedsat til at uddele midler, der skal støtte den grønne, frie og nysgerrighedsdrevne forskning. Samtidig skal midlerne fremme forskernes egne originale idéer, som kan bidrage til den grønne omstilling.

Professor Jan O. Jeppesen (Forperson)	Syddansk Universitet
Research Director Christa Fittschen	University of Lille
Lektor Dingeman Wiertz	University College London
Professor Dolly Jørgensen	University of Stavanger
Professor Francesco Picchioni	University of Groningen
Professor Harpa Birgisdottir	Aalborg Universitet
Professor Jan Rossmeisl	Københavns Universitet
Professor Jens Stougaard	Aarhus Universitet
BGS Director Karen Hanghøj	British Geological Survey
Professor Dr. Katharina Al-Shamery	Carl von Ossietzky University Oldenburg
Seniorforsker Kristine Belesova	Imperial College London
Professor MSO Lars Tønder	Københavns Universitet
Professor Lina Bertling Tjernberg	KTH Royal Institute of Technology
Professor Peter Balling	Aarhus Universitet
Professor Peter Norman Sørensen	Københavns Universitet
Professor Dr. Peter Palensky	Delft University of Technology
Professor Risto Kunelius	University of Helsinki
Professor Stig Uggerhøj Andersen	Aarhus Universitet
Lektor Susanne Mossin	Danmarks Tekniske Universitet

DFF | Tematisk udvalg - Læring og trivsel i grundskolen

Udvalget blev nedsat til at uddele midler, der skal styrke praksisnær forskning og tilvejebringe ny viden om læring og trivsel i grundskolen. Samtidig skal midlerne understøtte et styrket videngrundlag for læreruddannelsen ved at skabe en tættere sammenhæng mellem forskningen, læreruddannelsens indhold og skolens praksis.

Professor Ane Qvortrup (Forperson)	Syddansk Universitet
Seniorforsker Anders Bakken	OsloMet
Docent Bettina Buch	Professionshøjskolen Absalon
Docent Charlotte Krog Skott	Professionshøjskolen Absalon
Lektor Christian Christrup Kjeldsen	Aarhus Universitet
Docent Lene Cicilie Storgaard	Københavns Professionshøjskole
Lektor Linnea Boden	Stockholms Universitet
Professor Marianne Simonsen	Aarhus Universitet
Professor Niels Mikael Thastum	Aarhus Universitet
Docent Stig Toke Gissel	UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole

DFF | Tematisk udvalg - Psykiatriforskning

Udvalget blev nedsat for at styrke forskning i psykiatrien, og har bl.a. til formål at skabe bedre rammer for forskning i forebyggelse og behandling af psykiske lidelser.

Professor Mikael Landén (Forperson)	University of Gothenburg
Klinisk professor Anders Fink-Jensen	Københavns Universitet
Professor Andrew McQuillin	University College London (UCL)
Professor Arianna di Florio	Cardiff University
Professor Belinda Lennox	University of Oxford
Lektor Daniel Lindqvist	Lund University
Professor Dasha Nicholls	Imperial College London
Professor emeritus Guy Goodwin	University of Oxford
Lektor Heidi Klakk Egebæk	UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole
Professor Katya Rubia	Kings College London
Klinisk professor Maj Vinberg	Københavns Universitet
Professor Paul Lichtenstein	Karolinska Institutet
Professor Pieter Hoekstra	University of Groningen
Professor Randi Starrfelt	Københavns Universitet

DFF | Styrket forskning på det specialiserede socialområde

Udvalget blev nedsat til at uddele midler, der skal styrke praksisnær forskning på det specialiserede socialområde og kapacitetsopbygningen inden for forskningsfeltet. Midlerne skal samtidig bidrage med øget viden om omkostningseffektive indsatser eller forebyggelse.

Professor Ulla-Karin Schön (Forperson)	Stockholms Universitet
Professor Aline Bütikofer	NHH Norges Handelshøjskole
Docent og forskningsfaglig leder Cecilie Moesby-Jensen	Professionshøjskolen Absalon
Professor Kathrine Vitus	VIVE
Professor Lars Plantin	Malmö Universitet
Professor Lena Näre	Helsinki Universitet
Professor Marcus Knutagård	Malmö Universitet
Professor Per Koren Solvang	OsloMet
Professor MSO Tea Torbenfeldt Bengtsson	VIVE
Professor Ylva Brännström Almquist	Stockholms Universitet

DFF | Tematisk udvalg - Styrket klinisk og uafhængig forskning

Udvalget blev nedsat for at uddele midler, der har til formål at styrke forskernes egne idéer inden for patientnær klinisk og uafhængig forskning. Midlerne skal bl.a. bidrage til styrket forskning i sygdommen demens, kvindesygdomme samt ulighed i sundhed.

Professor Kaare Christensen (Forperson)	Syddansk Universitet
Professor Aleksander Giwercman	Lunds Universitet
Professor Andrea Salonia	Vita-Salute San Raffaele University, Milano
Professor Anna Mia Ekström	Karolinska Institutet
Professor Anelli Sandbæk	Aarhus Universitet
Professor Betsy Thom	Middlesex University
Professor Dorte Gyrd-Hansen	Syddansk Universitet
Klinisk professor Ellen Løkkegaard	Københavns Universitet
Professor Gunhild Waldemar	Rigshospitalet
Professor Jens Otto Lunde Jørgensen	Aarhus Universitet
Professor Johanne Sommerchild Sundby	Universitetet i Oslo
Professor Karen la Cour	Syddansk Universitet
Lektor Kristina Tomra Nielsen	Professionshøjskolen UCN
Erhvervspostdoc Marie Jauffret-Roustide	Inserm
Professor Mats Jerkeman	Lunds Universitet
Forskningsleder og adjungeret professor Mette Kreutzfeldt	Københavns Professionshøjskole
Docent Mikkel Bek Clausen	Københavns Professionshøjskole
Professor Rikard Landberg	Chalmers University of Technology
Klinisk professor Selina Kikkenborg Berg	Rigshospitalet
Lektor Thomas Ahern	Larner College of Medicine, University of Vermont
Professor William Whiteley	The University of Edinburgh

DFF | Tematisk udvalg - Ældreforskning, udsathed og mistrivsel

Udvalget blev nedsat til at uddele puljen ‘Ældreforskning’, som har til formål at støtte multidisciplinær og praksisnær forskning inden for pleje og omsorg til den ældre borger.

Udvalget blev ligeledes nedsat for at uddele puljen ’Forskning i udsathed samt mistrivsel’, som har til formål at styrke forskning, herunder praksisnær forskning, i udsathed blandt børn og unge samt i børn og unges trivsel/mistrivsel.

Professor Mattias Strandh (Forperson)	Umeå University
Lektor Anita Haahr	VIA University College
Docent Ann-Karina Henriksen	Københavns Professionshøjskole
Docent Gitte Wind	Københavns Professionshøjskole
Overlæge Grete Teilmann	Københavns Universitetshospital
Klinisk professor Kirsten Fonager	Aalborg Universitet
Professor Morten Balle Hansen	UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole
Professor Nicolai Kristensen	VIVE
Professor emerita Oddbjørg Skjær Ulvik	OsloMet
Professor Richard Oude Voshaar	Groningen Universitet
Lektor Silke Behrendt	Syddansk Universitet
Professor Søren Dalsgaard	Københavns Universitetshospital
Docent Thomas Thyrring Engsig	Professionshøjskolen UCN
Professor Vanessa Lawrence	Kings College London

DFF | Tematisk udvalg - Arktisk forskning - Klimaforandringer og bæredygtige arktiske samfund

Udvalget blev nedsat for at styrke den arktiske forskning. Midlerne skal bidrage til bæredygtig udvikling i Arktis gennem en større forståelse af klimaforandringerne og deres betydning. Samtidig skal midlerne bidrage til øget viden om sociale og kulturelle ændringer og forhold i de arktiske samfund som følge af bl.a. klimaforandringer, historiske forhold mv.

Lektor Thomas Ingeman-Nielsen (Forperson)	Danmarks Tekniske Universitet
Professor Anja Engel	GEOMAR
Lektor Annemette Nyborg Lauridsen	Ilisimatusarfik
Lektor Anni Djurhuus	Færøernes Universitet
Lektor Christian Zdanowicz	Uppsala Universitet
Lektor Jakob Abermann	Universität Graz
Lektor Karla Jessen Williamson	University of Saskatchewan
Professsor Kirsten Seestern Christoffersen	Københavns Universitet
Professor Mads Peter Heide-Jørgensen	Pinngortitaleriffik
Professor Minik Rosing	Københavns Universitet og Ilisimatusarfik
Professor Morten Meldgaard	Københavns Universitet og Ilisimatusarfik
Professor Pål Weihe	Færøernes Universitet
Professor Sebastian Mernild	Syddansk Universitet
Professor Trude Fonneland	UiT, The Arctic University of Norway

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**
INDEPENDENT RESEARCH
FUND DENMARK

**DANMARKS FRIE FORSKNINGSFOND
UDDANNELSES- OG FORSKNINGSTYRELSEN**

Lerchesgade 35

5000 Odense C

Telefon: +45 72 31 82 00

E-mail: dff@ufm.dk

www.dff.dk

ISBN: 97887-971823-1-4

